a ¶ Aut negelctū hic habes ꝙ ſi p̄latus aliquid neglexit acquirere eccleſie ſue cum poſſit et maluit ſibi acquirē ꝙ hoc imputatur ei et ꝯ hoc tenetur adinſtar tutoris·ut·C de arbi··tu·quicquid·nec eñ debꝫ vtilitatē ſuaꝫ ꝓponē vtilitati eccleſie ſicut nec tutoꝛ ſuā vtilitatē vtilitati pupilli·ff·de admi·tu·tutoꝛ·§·i·ff·cōmodati·ſi ut certo·§·cōmodatū·in ſi·et·vij·q·i·p̄ntiuꝫ·et·c·placuit·

b ¶ Pro cuiuſ·ſic extra de ꝓcur·cū ꝓ cā· Nō·v·

Teſtamenta·nec aliquid dare nec teſtimoniū ꝯdere licet de rebus eccleſie·ſi tñ ꝯſuetudo habꝫ p̄t mobilia aliqua dare ut ext̄ ꝯ teſta·ad h̄·et·c·quia·

Nulli dubiū·ut ſi h̄·ideo epō incumbit ꝓbacōnis onus q̄ꝛ illa erat in poſſeſſione ut dixi·s·e·q·i·ſine maifeſte

Obitum·inter ē·id ē ut·ſ·heres vniuerſa reſtituat·ut·xvij·q·vi·ſi epm ⁊·s·e·q·ij·epus·

Quia iohes·qm̄ ſup̄ma·nota ꝙ lꝫ ſit magnus fauoꝛ ultime voluntatis tñ potius ſequitur h̄ voluntatem viuētis quam moꝛientis· Itē ar·ꝙ lꝫ ā qua voluntas non valet tanꝗ̄ teſtamētum valet tñ tanquam ſimplex donatio·qđ ē ꝯt̄ leges·ff·de iure cođ·l·i·ſed vidꝛ ꝙ poſt moꝛtē huius epi non poſſit rata haberi donatio facta ab ipſo·q̄ꝛ oportet ꝙ eo tp̄e rata habeat̄ quo p̄t donatio fieri ut·ff·ꝯ acqui·hē·ſi q̄s alicui·ff·de boñ·poſ·l·iij·§·acquirere·et·l·ul·h̄ ſecus ē q̄ꝛ nec moꝛs nec furoꝛ nec petētis

Presbr cum dyoceſim tenet de hijs que emerit ad eccie nomē ſcripturaꝫ faciat·ā ab eius quaꝫ tenet eccie oꝛdiacōe diſcedat· Q V

Teſtamēta vero non licet eis conficere niſi de proprijs rebus ¶ Unde gregorius·ſcribit lucidio epo·

quō de reb9 eccie lꝫ ſacdotib9 teſtā

Nulli dubiū eſt ꝙ ſicut ſacerdotibus res in epatu acquiſitas nulla eſt alienādi licentia·ita de hijs quas antea habuerīt quicq̄d iudicare voluīnt non vetētur· Itaqꝫ fraternitatē tuā tēpe quo ad nos fuit ꝯqueſtaꝫ eſſe recolimus ꝙ quedam mobilia q̄ cōſtantius deceſſoꝛ vr̄ luminoſe ancille dei ⁊ fratrib9 ſuis teſtamēti ſerie legati titl'o dereliquit iam eps acquiſiſſꝫ· decreuiſſeqꝫ nos ut ſi hoc ꝯſtat nullum ex hijs eccl'ia vr̄a p̄iudiciuꝫ pateretur·qđ et vos opoꝛtꝫ recolere ⁊ moleſtiā aliq̄ꝫ p̄dicte ancille dei non facē nec ei ſine cognicōne de hijs que poſſidet quicꝗ̄ auferre· ¶ Idē· ¶ De eodem·

Obitu theodoꝛi epi dilectōem tuā iam credimus ꝯgnouiſſe·ſꝫ q̄ꝛ teſtamentū dicitur ꝯdidiſſe ſb̄tiliter te ne quid de reb9 eccie ꝯſum pſiſſꝫ oportet inquirē·et ſiquideꝫ eū exinde aliquid incōgruum minuiſſe didiceris·ita age ut res ab eo cui9 intereſt modis oīb9 reparentur·

¶ Itē gḡ·mariano epo rauennati·

Que mōſterijs ab epo ꝯferūtur res vocari non debent

Quia iohes quondaꝫ deceſſoꝛ tuus ſepius a nobis expetijt ut ea q̄ in monaſterio illi ꝯtulerat qđ iuxta ecciam ſci appollinaris ipe ꝯſtruxerat nr̄a auctoritate debuiſſemus firmare·et h̄ facturos nos eſſe ꝓmiſimus·fraternitatē tuā ncērio p̄uidimus ad hoꝛtandā·ut nichil de hijs q̄ illic contulit atꝫ ꝯſtituit aliquo mō patiatur imminui·ſꝫ oīa firma ſtudeat ſtabilitate ſuare· Huius igit̄ mōſterij et collectaꝝ illic reꝝ q̄ꝛ in teſtamēto qđ ꝯdidit feciſſe noſcit̄ mentionē ſciendum vobis eſt non nos ideo ea ꝯfirmaſſe·qm̄ eius ſupremam ſequimur volūtatē·ſꝫ q̄ꝛ hoc ei ſicut diximus viuēti ꝓmiſimus·hec ita oīa ſic ſollicite fraternitas vr̄a implere feſtinet· Q̄timus ⁊ q̄ ſup̄ſcripto monaſterio ꝯſtituit et a nobis ſūt ꝯfirmata ſuentur·et illa q̄ in dāno dari vel fieri ꝑ teſtamentū ſue decreuerit eccie nulla ꝓhibēte lege obtineant firmitatem ¶ Itē ex·ꝯci·yſpalēſi·

Que ante ſuā oꝛdinationeꝫ vel poſt hereditariaꝫ ſucceſſiōꝫ acq̄ſiuit eps cui vult ꝯliquat

Exnū ab hinc et ꝑpetuo ꝑmanſurū eſſe decreuimus ut eps res ſui iuris quas añ epiſcopatū ā certe in epatu hēditaria ſucceſſiōe acq̄ſiuit·ſm auctoritatē canōicā cui vult ꝯferat·⁊ q̄cquid de eis vult faciat· Poſtꝗ̄ aūt epus factus eſt quaſcūqꝫ res de facultatibus eccie ā ſuo ā alterius nōie comparauerit decernimus ut nō in ꝓpim quoꝝ ſuoꝝ ſꝫ eccie cui p̄eſt iura deueniāt· ¶ De reb9 vero eccīaſticis teſtari lꝫ epo ſi tantundeꝫ de ꝓprijs reſtituat ¶ Vñ i agath·ꝯci·ſtatutū eſt

quō p̄nt eē rata q̄ eccie ꝓpeta te teſtō legātur·

Si eps ꝯdito teſtamēto aliquid de eccīaſtici iuris ꝓprietate legauēit·aliter non valebit niſi tantundeꝫ de ꝓprij iuris facultate ſuppleuēit· ¶ Sꝫ ſi epus vel quilibet ex gradu eccīaſtico inteſtatus defunctus fuēit·nec aliqui inuēti fuerīnt qui iure ꝯgnatōis ei ſuccedāt·eccīa ſua ei ſuccedat in integrū·nec licebit alicui aliq̄ ex reb9 eius p̄ſumē ¶ Unde in terraconenſi concilio ſtatutum eſt·

Epo ab iteſtato eccīa ſuccedat ex integro

Sic vbi defunctus fuerit epus inteſtatus poſt hanc diffinicōnem a p̄ſbris ei9 ⁊ diaconib9 de reb9 ipſi9 breuis conſcripcō fiat a minimo vſqꝫ ad maximū id eſt de utēſilib9 ⁊ oīi ſuppellectili·ita tñ ut ſi quis exinde vel p̄ſumpſiſſe aliquid vel oculte tuliſſe fuerit ꝯuictus·ſm furti tenoꝛeꝫ reſtituat vniuſe· ¶ Itē ex ꝯci·tribu rienſi ¶ De eodem·

Quicūqꝫ ex ḡdu eccīaſtico ſine teſtō ⁊ ſine ꝯgnacōne deceſſerit·hēditas ei9 ad eccīā vbi ꝯſuiuit euoluatur·ſi'r de ſcimonialib9 aſſignat̄·

Incipit cauſa decimatercia·

Dyoceſani cuiuſdā baptiſmalis eccie cladib9 vel loꝝ preſſi hoſtili metō cōpulſi·domicilia ſua tranſtulerunt in aliam dioceſim·predia tamen antiqua nō

penitentia impedit ratihabitionē ut·ff·rem·ra·haboneꝝ·

g ¶ Monaſterio h̄ nōne canō ꝑmittit ei legitimā poꝛtionē dare monaſterio ad ꝯſtruēdum monaſteriū/ſic ſed nō ad dandūꝫ·vel fuit h̄ ultra legitimā poꝛtionē datū·s·e·q·ij·bone·

Fixū·in epatu·contra in aut̄·de ec·titulis·§·interdicimus·coll·ulti·ubi dicitur quocūqꝫ modo res aliquas acquiſiuit poſt epiſcopatuꝫ niſi iure ꝯgnacōnis ad eū ꝑuenerint non p̄t eas alij relinquere ꝗ̄ eccī·ſed illđ non tenet·

Si epiſcopus legauerit·lꝫ eñ heres teneat̄ redimere rem legatam a defūcto vel eius dare eſtimacōnē ut in ſtit·de leḡ·§·nō ſolum ſecus tñ eſt cū legat̄ res eccleſie ut extra de teſta·ſilius·

k ¶ Niſi tantūdē ut·s·e·q·ij·ſi q̄s q̄libet·

Quicumqꝫ·deuoluat̄·eccīa eñ ē ei ꝓxim9 hereſ·ut extra de penit·p̄ſbri·cōtrariū tñ huic eſt extra de ſucc̄·ab inſta·c·ij·ſed illud fuit locale vel illud intelligitur ſm iſtđ

¶ De ſanctimonialib9·ar·eſt hic ꝓ ſanctimonialibus theutonie qđ poſſint hr̄e ꝓpria q̄ꝛ et veſtē religioſam p̄t quis habere in domo ꝓpa·xxvij·q·i·de viduis·ad id facit·xxvij·q·i·ſi quiſ rapuerit·tñ taliū monialiū vita cōdemnatur·xviij·q·ij·ꝑniciosam·

Q̄ō·i·
Q Vod prio
ri eccleſie·
hic ponit primã
queſtionem an de
cime ſint dande il
li eccleſie a qua
ſe trãſferunt· vel
ad quã ſe tranſtu
lerunt diſtigue ḡ
aut decime ſunt
ꝑdiales aut perſo
nales · ſi ꝑdiales
ſꝑ dãde ſūt illi ec
cleſie vbi predia
ſūt ſita ut·xvi·q·
·i·ſi q̄s laicus·ſi ꝑ
ſonales ſūt q̄ ꝓ=
ueniūt ex artificio
vel negociatione
tūc dande ſūt illi
ecc̄ie vbi recipiūt
ſacr̄a·ut·xvi·q·i·
queſti·ſic̄ illi ciui/
tati eſt ſoluēdum
tributū·vbi agri
ſūt·ut·ff·de cēſi·
forma· ⁊ h̄ diſtin
ctio ꝓbatur ex̄ d̄
deci·ad aplice·tn̄
prediales decime
dantur ſm̄ cõſue
tudinē loci·ex̄ d̄
deci·cū ſint hōies
⁊ h̄ vera ſūt circa
veteres decimas
et circa nouas ut
ſꝑ dande ſint ec=
cleſie illi in cuius
procħia ſunt ſita
ꝑdia h̄ ſi prochia
non ē limitata· in
arbitrio epi ē cui
ecc̄ie dentur decie
noualiū ·ut extra
·e·qm̄·Itē in du/
bio ecc̄ijs mr̄cibꝫ
potius q̄ꝫ capellis
dabuntur decime
·ut extra·e·nun=
cios in parte re=
mota·et in dubio
illi potius dabunt̄
vbi audiūt freq̄n
tius dīna·ut ex̄·e·
ad apoſtolice·
a E Celeſias·di
uiſimus·iſte
dyoniſius diuiſit
vel diſtinxit ter=
minos ecc̄iaꝝ· h̄
non termios ep̄a=
tuū·q: in gentili=
tate fuerūt diſti=
cte·ut·lxxx·di·c·
·i· ſiſt termini ꝓ
uinciaꝝ ſūt diſtin
cti añ tp̄s xp̄i· ut
xcix·di·c·i·
c Tirmis·ꝓpē
h̄ inducitur·c·
d Hijs ita·et ꝑ
micias· ꝑmicie ḡ
debite ſūt·ſic̄ ⁊ de
cime·xvi·q·i·re=
uertimini· quanti
tas ꝑmiciaꝝ nō ē
determinata· ſed
q̄ plus dabat da=

deſierunt colere· Ceperunt perſolue
re decimas illi eccleſie in cuius dyo=
ceſim tranſierunt et apud eam ſibi
elegerunt ſepulturas tranſactis· l·
annis·clerici quibus quondam per
ſoluerant decimas ceperunt mouere
queſtionē i eos q̄ ab iſtis accepert̄ ꝑ
mitias et decimas·veniūt ad cauſaꝫ
Modo primum querit̄· ſi illi quo
rum domicilia ſunt in dyoceſi huius
baptiſmalis eccleſie ·an debeant per
ſoluere decimas illi eccleſie et cele=
brare ſuas exequias apud eam ec=
cleſiam in qua quondam hec fiebãt
a parentibus eorum· Secundo an
preſcripcōne tp̄is ius ꝑcipiendi deci
mas et funarendi tollatur· Q I

Q Vod ꝑori ecc̄ie hec omnia
iure ꝑſoluēda ſint actores
hijs argumentis probare
otendunt· Conſtat vnamquamque
baptiſmalem eccleſiam habere dyo=
ceſim ſibi legitime aſſignatam ſicut
et prochiales ecc̄ie habēt parochi
as ſibi diſtributas· Vnde dyoni=
ſius ep̄s ſeuero ep̄o· Singuli ſacer
dotes ꝓprias debent habē eccleſias·

E Ccleſias ſingulas ſingulis ꝑ=
ſb̄ris dedimus parochias ⁊ ci
miteria eis diuiſimus ⁊ vnicuiqꝫ ius
ꝓprium hr̄e ſtatuimus·ita videlicet
ut nullus alterius parochie termi=
nos aut ius inuadat·ſed vnuſquiſqꝫ
terminis ſuis ſit otentus·et talit̄ ec
cleſiā ⁊ plebē ſibi omiſſam cuſtodiat
ut ãte tribunal eterni iudicis ex om
nibus ſibi cōmiſſis racōnem reddat
⁊ nō iudiciū ſꝫ gloriā ꝓ ſuis actibꝰ
ꝑcipiat· In dyoceſi autē deſigna
ta quecūqꝫ ꝑdia coluntur ꝓuētꝰ de
cimationū baptiſmali ecc̄ie deſigna=
tus debet ſolui · Quia ergo predia
hec intra terminos nr̄e dyoceſ cōti
nentur·⁊ ꝓuētꝰ decimationū nobis
legitie aſſignatꝰ nr̄e eccleſie ꝑſoluē
dus eſt· Hijs ita rn̄detur· Decime
a deo oſtitute ſunt ꝑ moyſen ut ꝑſol
uerētur a ꝑp̄lo filijs leui·ꝓ miniſte=
rio in quo deſuiebant ei in taberna=
culo nō accipiebant filij leui deciās·
niſi ab eis ꝓ quibus offerebãt ꝑces
et ſacrificia · q: ergo nos ſeruimus
dn̄o in tabernaculo offerēdo ꝓ iſtis
ꝑces et ſacrificia et ip̄i debent nobis
ꝑſoluere decimas ⁊ ꝑmicias·Itē cū
decime darēt filij leui · nō electōne
offerentis ꝑſoluebãtur ut otēpto le
uita qui ſecū erat ip̄e eligēt cui vel=
let decimas dare·naꝫ dcm̄ eſt·leuita
q̄ tecū moratur ⁊ intra muros tuos
habitat omedat eas· Ideo etiaꝫ ex

ſingulis tribubꝰ ciuitates ad habi
tãdū acceperūt·ut vnaqueqꝫ tribꝰ
illis ꝑſoluerit decimas qui ſecū erãt·
Nam moiſes ꝑcepit filijs iſrahel ſi=
cut legitur in deuteronomio in loco
quem elegerit dn̄s deus vr̄ ut ſit no
men eius in eo illuc omnia q̄ ꝑcipio
offeretis·hoſtias holocauſta et deci
mas ac primicias manuum vr̄aꝝ et
quicquid ꝑcipuum eſt in muneribꝰ
iuſtis q̄ vouiſtis dn̄o·ibi epulabimi=
ni coram deo vr̄o vos et filij ⁊ filie ve
ſtre famuli et famule vr̄e·atꝫ leuite
qui in vrbibus vr̄is cōmorãt̄· Neqꝫ
eīn hꝫ aliā ꝑteꝫ atꝫ poſſeſſionē inter
vos·et infra Decimā frumēti vini ⁊
olei et ꝑmogenita armētoꝝ ⁊ peco
rū et oīa q̄ voueris et ſp̄ōte offerre
volueris et primicias manuuꝫ tuaꝝ
corā dn̄o deo tuo omedes eas in lo=
co quē elegerit dn̄s deus tuꝰ tu ⁊ fi
lius tuus filia tua et ſuus tuus ⁊ an
cilla tua atꝫ leuita qui manet in ur=
bibꝰ tuis·q: ergo nos intra muros
urbis iſtorum ſedemus ⁊ eis cohabi
tacōne iuncti ſumus·rite ab eis deci
mas accipimus· Itē ait ꝓpha·Pro
duces fenū iumētis et herbā ſuituti
hoim·Fenū et herba ex terra ꝓduci
tur·ſꝫ quibꝰ· iumētis irrigãtibꝰ eã
id eſt hōibꝰ colētibꝰ eã ⁊ in h̄ ſuien
tibꝰ ip̄i· Itē apl̄s·Cōmuicet aūt is
q̄ cathezizat̄ vbo ei q̄ ſe cathezizat
in oīibꝰ bonis·hoc galathis· Cori
thijs auteꝫ ꝓbat ſpēaliter ſibi deberi
ſumptus q: eis ſp̄ualia miniſtrauit·
dicens· ſi ſeminamus vobis ſp̄ualia
nō magnū ē ſi vr̄a tp̄alia metamus·
Itē ſi alij ꝑticipes veſtre poteſtatis
facti ſunt·cur nō magis ⁊ nos· Iteꝫ
quis plãtat vineaꝫ et de fructu eius
nō edet·nos plãtauimus vineā vos
vultis edē fructus eius· Itē ꝑcepit
dn̄s ꝑ moiſen ut nemo mittat falcē
in alienā meſſem· hec meſſis nr̄a eſt·
et vos vultis falcē in eā mittē· Itē·
non alligabis os bouis triturantis·
nos ſumꝰ boues triturãtes· vos vul
tis alligare os noſtrū ⁊ de nr̄a tritu
ra victum vobis q̄ritis· Itē apl̄s·q̄
altari ſuiūt de altario viuãt·ſꝫ nun=
quid de eo cui nō ſuiūt · Itē qui in
ſacrario opantur cū ſacrario ꝑtici=
pant·ſꝫ nūquid cū illo in quo non o
perant̄· Nos ſeruimus altario vos ei
ꝑticipare vultis nos vero vacuos ⁊
inanes dimittē q̄ritis· Itē apl̄s·la=
borantē agricolā prius oportet ac=
cipere de fructibꝰ ſuis· vos autē ecō
tra q̄ritis·nos ſumus agricole labo
rantes· vos primum vultis ꝑcipe de

bat quadrageſi=
maꝫ ꝑtē q̄ minus
ſexageſimaꝫ ⁊ ſic
licitū erat dare in
ter·xl·et·lx·quā/
tū quiſqꝫ volebat
h̄ erat in aridis ⁊
liquidis· h̄ qui da
bat ꝑmicias ani=
maliū dabat vnū
de ducētis ut ait
iero·ſuꝑ ezech·et
extra de dec̄·c·i·
e Manuū tuaꝝ
ar·q̄ non excuſat
monachos q̄ ꝓ=
ꝑijs manibꝫ colūt
agros qui teneā
tur dar̄e decias cū
illd̄ ſit ꝑceptū dn̄i
ſed illi legiſlatori
nemo ꝑt otradicē
ut·xxvij·q·ij·ſūt
q̄ dicūt·nec lꝫ di=
ſpēſari ot̄ ꝑceptū
dn̄i vł apl̄i ut·xx=
v·q·i·ſūt q̄dā·de
h̄ dicemus· xvi·
·q·i·decimas·
f Seruus·videt̄
h̄ q̄ laici cū cleri
cis debeãt uti de/
cimis·⁊ ſic eſt ar·
otra·xvi·q·vij·c·
·i· ſed ꝓut iero·
teſtatur in veteri
teſtamento q̄tuor
dabãtur decime·
ꝑmo de oīibꝫ bo
nis q̄ hēbat ꝑp̄l's
deciā dabat leui
tis·ſcd̄o d̄ reſidu/
is·ix· porcionibus
ſumebãt decimā·
et reſeruabãt ad
uſus paupm ⁊ pu
pilloꝝ· Itē decia
bãt reſiduas ꝑteſ
⁊ ipaꝫ deferebãt
in tēplo d̄ q̄ h̄ d̄r·
adhuc dabat̄ q̄r=
tadecima· nam d̄
illa decima quam
ꝑp̄l's offerebat le
uitis ſumebãt le=
uite decimā ꝑtē ⁊
offerebā eaꝫ ſum
mo ſacerdoti ⁊ in
de fiebãt panes
ꝓpoſicōnis· hodie
nec vna hr̄i datur
et ideo fame ⁊ pe
nuria ⁊ alijs pem̄ſ
maledicti ſumus
ut·xvi·q·i·reuer
timini·
g Quia ḡ ꝓdu
cēs fenū·id ē tp̄a
lia·
h Seruituti·id
ē ꝑdicatoribꝫ ſer=
uiētibꝫ alijs·
i Iteꝫ apl̄s·ad
galathas·
k Qui cathezi=
zatur· id ē inſtrui
tur·
l Metamus·q̄ſi
diceret non·

fructib9 noſtris· imo non ꝑmuz· qꝛ nec ultimum nobis relinquere vultis· a prioribus eñi incipientes paulatim ſerpitis ⁊ totum uſurpare contenditis· ut pro vobis videatur dictū· Fruſtatim lupus ↄmedit agnuz Itē· quis vnq̄ militat ſtipēdijs ſuis quis paſcit gregem ⁊ ꝺ lacte ei9 nō edit· Nos militamus et vos ſtipendia nr̄e milicie vobis queritis nos gregem paſcimus· et vos lac eius ⁊ lanā accipere vobis vultiſ· Sape eſt de alieno labore victuz querere· ſi ſapere eſt velle qꝺ nō poſſis· Itez dn̄s dixit diſcipulis ſuiſ· in quācunq̧ domū intraueritis in eadez manete edentes ⁊ bibentes q̄ apud illos ſunt cū aūt intraueritis ꝑmū dicite pax huic domui· nos domū hanc ingreſſi ſum9 ⁊ ei pacē obtulimus· vos aūt quaſi ocioſi alieno cibo paſci gaudetis· videte ne i vobis vertatur illꝺ vide quid faciat odiū et alienus cibuſ· Itē ꝓpha· ſumite pſalmū et date timpanū Iſti a nobis ſumūt pſalmū ⁊ vos ab eis q̄ritis tipanū· Itez leo quartus· De decimis nō tm̄ nobis ſꝫ etiā maiorib9 nr̄is iuſto ordie viſū ē plebib9 tātū vbi ſacroſancta baptiſmata dātur debere dari· q̄b9 autē plebib9 debētur· an illis a q̄b9 baptiſma accipiūt· an alijs· nos eos baptiſam9 ⁊ vos ab eis decias ſumitiſ· honeſta iſta interpretatio eſt vtinam inueniatis qui ſic ꝑ vobis interp̄tentur· qꝛ nos ergo irrigamus populū hūc imbrē doctrīne ei miſtrantes· qꝛ colimus eū vomē p̄dicacōnis corda eius ad fidē aperientes· ſi nō vultis finē vel patiami nobis eū fructificare· ⁊ qualia vobis fieri nō vultis nobis inferre cauete· ne ſi pꝫgitis dicere q̄ vultis audiatis q̄ nō vultiſ

Ad hꝰ callida ⁊ multiplici argumentacōne iura nr̄a auferre ↄtēditis· ita ut ſi fides v̄bis adhiberetur nō verba ꝑ verbis ſꝫ res ꝑ v̄bis reportaretis· ſꝫ deo ꝓpicio ſi v̄ba dediſtis verba recipietis· arguitis nos ꝙ ea q̄ vobis debētur ſurripe querimus· qꝛ nr̄a pſequimur· ſapiēti q̄dē et philoſophico ore ꝓlata ſentētia eſt Suū pſequi eſt ne aliena rapere Vnde ad vos hec ſentētia manauit niſi qꝛ tanto ardore nr̄a ↄcupiſcitis ut vr̄a putetis vobis auferri cū nos nr̄a ↄſequimur· vn̄ cū cā nr̄a debituz finē ſortita fuerit exclamabitis ha· a miſer crucior tm̄ dolū eſſe ereptuz ex faucib9 meiſ· ſꝫ videte ne dānum effuſi vnguēti vobis recōpēſare q̄ra

tiſ· conſtituiſtis vos plantatores vinearꝫ foſſores agrorꝫ trituratores arearꝫ rigatores cāporꝫ et mlt̄a alia hmōi officia vobis aſſumpſiſtis ⁊ debita vobis obſequia a nobis ſubtrahi conqueſti eſtis· ſꝫ non negamus vobis qꝺ vēm eſt· boui triturāti palee et integumēta ꝺuātur· ſint hꝰ vobis ⁊ g̃na nobis relinquite· paſtinatores vinearꝫ foſſores agrorꝫ triturатores arearꝫ rigatores camporuz diurna mercede accepta ꝓuenientes fructus dn̄is ſuis relinquūt· vos ergo recepta mercede vr̄i operis in cotidianis oblacōib9 et alijs obſequijs q̄ ꝑ ſpūalib9 q̄ a vobis accipiūt cotidie deferūt· ꝓueniētes frcus decimationū ꝑmiciarꝫ nobis relinq̄te· Itē p̄cepit dn̄s diſcipl'is ſuis ut ↄmederēt ⁊ biberēt ea q̄ apud auditores ſuos erāt· ſꝫ nō iuſſit eis ut dominoſ ꝺ domib9 ſuis eicerēt ⁊ reb9 ſuis expoliarēt· nō facile īuenies qui tāleſ hoſpites libēter ſuſcipiat· Mus in pera· ignis in ſinu· ſpens ī gremio male ſuos remunerāt hoſpites· vnꝺ in ꝓūbijs ꝺr· q̄ ſerpentem in ſinu ſuo nutrit pcutietur ab eo· tāles inueniatiſ vobis hoſpites q̄les nobiſ eē vultiſ· Nō ſufficit vobiſ edere ⁊ bibē q̄ ī domo nr̄a ſūt dū cotidianos fruct9 oblationū pcipitis ex quib9 victū ⁊ veſtitū habeatis· quib9 cū apl'o debetis eſſe ↄtēti· ſꝫ non vultis qꝛ eius imitatoreſ nō eſtis· ſꝫ potius nos de domo nr̄a expellē ⁊ reb9 nr̄is nos penit9 exſpoliare ↄtēditis· dū nec etiā eorꝫ decimacōes nobiſ relinq̄re vultiſ· Vt aūt vniūſaliter oīa colligātꝰ cuncta q̄ ꝑ vobis inducta ſunt ſiue ꝺ laborante agricola ſiue de eo qui ſuis ſtipendijs non militat· ad hūc articulū deferimus· ut fructū vr̄i opis quē a deo recipe ↄtēditis in oblationib9 ⁊ cotidianis obſequijs iſtorꝫ recipiatis· decimatiōes vero eorꝫ q̄ nobis debētur intactas nobiſ relinq̄te ne dū q̄ritis uſurpare qꝺ vēm nō ē iuſta aīaduſione etiā illꝺ cogami amittē qꝺ vobiſ aliquo mō videbatꝰ ↄpetē· Qꝺ autē hee decimacōes nll'o iure vobiſ debeātꝰ· facile ꝓbabim9· Dicitꝰ eñi ī quodā ↄcilio· ſi q̄s laicus vel clericus ſiue vtriuſq̧ ſexus pſona ꝓprietatis ſue loca ⁊c· ſicut in eodem capl'o in cā mōchorꝫ notata inueniūtur Si ergo laicus vel clericus vel q̄libꝫ pſona loca ſue ꝓprietatis vendens ā donās ꝓuētū decimationū ab eccīa cui legitime aſſig̃t9 eſt nullo mō p̄t abſtrahē· nec iſti de

a Poteſtatis· ſꝫ ſi ita poteſtatiue utimē alij veſtris ſicut ⁊ noſipi cur non magis etiam nos qui intendimus ſaluti veſtre

b Nec ultimū· q̄n̄q̧ tm̄ ꝺꝛ ꝑmus non reſpectu ultimi ut extra de v̄· ſig̃· ioſeph·

c Paſcit· ar· bonum ꝙ ibi dande ſūt decime ꝺ grege vbi grex paſtus eſt et vbi cōcipit· non vbi moratur· nam et boues dn̄r eſſe de illo fundo ubi laborant non ubi morātur ut· ff· de fundo inſtruct· l· cum quidam· nam ſuitus paſcendi pecora ē p̄dialis ſeruitus cū uſus tm̄ p̄dij ↄſiſtit in paſtu pecoris· ut· ff· de ſui· ruſ· p̄· pecoris· et ꝙ ſit ꝺ foro illius ubi grex ſuus paſcitur· ꝓbo qꝛ ibi p̄t cōſtituē tuguriū vel officinā· ut· ff· de ſeruit· ruſt· p̄· veluti· ſed racōne tugurij vl' officine ſit quis ꝺ foro alterius· ut· ff· de iuꝺ· heres· § ij· hoc dicto ſequitur inconueniens· quia eadē ratione dabuntur ꝺcime vbi grex pꝫturit et ubi fetus paſcitur· p̄terea coloni nō dant decimas ibi ubi laborant dn̄is ſuis· ſed ubi r̄cipiūt ſacr̄a ut· xvi· q· i· q̄ſti·

d Sapere· ironice loquitur q̄ſi dicēt magna ſapientia ē velle illuꝺ qꝺ nō p̄t ſcꝫ de alieno viuere·

e Pſalmū· iꝺ ē ſpūalia·

f Timpanū· iꝺ ē tp̄alia·

g De decimis·

ꝫ· xvi· q· i· de deci/mis·

h Sinere· ſpōte

i Vel· iꝺ ē ſaltē

k Patiamini· coacti·

l Audiatis· verbum ē terrentij· q̄ dicit qꝺ vult audiet q̄ nō vult·

m Verba· res dare ꝑ reb9 ꝓ v̄bis v̄ba ſolemus·

n Sapienti· ironice loquitur·

o Recompenſare· hoc eſt dicere videte ne ita ↄtriſtemini de illa amiſſione ꝙ ꝓpter hoc deteriora cōmittatis ſcꝫ ſuſpēdatis vos ſicut fecit iudas qui ita triſtabatur de effuſione vnguenti de quo ꝓpoſuerat decimā ptem ſurari ſic de alijs rebꝰ conſueuerat· vnde ut recōpēſaret illuꝺ dannuz vēdidit dn̄m ꝑ· xxx· q̄ ſūt decima ps trecētorꝫ· tāti enim potuiſſꝫ ſuiſſe vēditū vnguentū et ad ſimilitudinē iude camerarij ſꝑ ſurātur decimā ptez illorꝫ que dantur dn̄is ſuis·

p Paſtinatoreſ paſtinare idē eſt ꝙ colere· ſic ponitur· ff· ꝙ vi· aut clam· ſꝑ· § i·

q Recepta· iꝺ eſt ſi deberetis recipere aliquiꝺ deberetis tātū mercedem recipe·

r In ſinu· hec v̄ba habes ex̄ de iudeis· et ſi iudeos·

s Vobis· ſic· xxv· q· ij· ſic decet· ſil'e· xi· q· iij· p̄uilegiū· et extra de ſimonia qꝛ· in ſi·

t Laicus· ꝫ· xvi· q· i· ſi quis laic9

dioceſi ad dioceſim tranſeūtes deci=
mas ſuorū p̄dioꝝ q̄ intra terminos
nr̄e prochie ɔtinētur nobis auferre
pn̄t· quantū enim ad ius pcipienda
rū decimaꝝ attinet idem eſt poſſeſſo
rem de dioceſi ad dioceſim tranſire
qđ eſt poſſeſſionem de dioceſano ad
dioceſanū transferre·

C. II.

Ad hec decimacōnes iſte et
ſi iure vobis debētur ut aſſe
ritis· tn̄ tricennalis obiectō
vobis ſilentium imponit· Omnis eñ
poſſeſſio tricennaria preſcripcōe tol
litur· vel quadragenaria ſicut poſſeſ
ſiones religioſaruꝫ domorum· vel cē
tenaria· ſicut p̄dia ſancte rōne eccīe
¶ Vnde gelaſius papa ait

Que· xxx· annis ab ep̄is poſſidentur
iure ab eis vendicantur·

Facultas eccīe necnon et dio=
ceſes q̄ ab aliquib9 poſſidētur ep̄is
iure ſibi vendicent qđ tricennalis lex
ɔcluſit· qꝛ et filioꝝ nr̄oꝝ p̄ncipū ita
emanauit auctoritas ut vltra· xxx·
ān̄os nulli liceat p eo appellare· qđ
legū tp̄s excludit· ¶ At illi ecōtra
cui9 auctoritate nobis ſilētiū iponi=
tis· eiuſdē auctoritate vr̄a ora clau
dimus· Ait enim ideꝫ gelaſius· nll̄a
p̄ſcripcōne ſtatū prochiarū ⁊c̄· Si
ergo tempalis obiectō dioceſim ſe=
mel ɔſtitutā diuellē non p̄t· patet ꝙ
nec vobis p̄ocinabitur ut ſtatū par
rochie nr̄e mutātes decimacōes no
bis quondā legitie aſſignatas vin=
dicabili vobis uſurpacōe vēdicetis·
Quō autē diſtinguēde ſunt hee au=
toritates in cā monachoꝝ iuenitur·

¶ Nunc autē q̄ritur de iure funerā
di· que haꝝ eccīarū habeat ius tu=
mulandi iſtos· ſicut ieronimus ſcri=
bit· ɔiugati in vno ſepulcro viden=
tur eſſe ponendi· ¶ Ait enim· In ſe
pulcro parētum filij ſunt collocādi·

Ebron dicitur eſſe ciuitas triū
viroꝝ· qꝛ i ea ſepulti ſunt tres
p̄triarche in ſpelūca duplici cū tribus
uxoribus ſuis· hoc eſt abrahā ⁊ ſara
iſaac et rebecca· iacob et lya· preter
ip̄m adā et euā vxorem ſuā· thobias
dicit ad filiū ſuū· cum accepit deus
animā meā corpus meuꝫ ſepelies· et
honorē hēbis matri tue omnib9 die
bus vite tue et cū ip̄a ɔpleuerit tp̄s
ſuū ſepelies eam iuxta me in vno ſe=
pulcro· Itē· ¶ Vos ɔiūxit vnū con
iugiū cōiūgat vnū ſepulcrū qꝛ vna
caro ſunt· et quos deus ɔiūxit hō nō
ſepet· ¶ Itē aug· ¶ De eodem·

Vnaq̄q꜃ mulier ſequatur viruꝫ
ſuū ſiue in vita ſiue in morte·
¶ Itē greg· ¶ De eodeꝫ·

Vxor bti bn̄dicti ſepulta ē in
ſepulcro qđ ip̄e ſibi p̄parauerat· ut
quoꝝ mens vna fuit ſp̄ in dn̄o· eorū
q꜃ cōp̄a ſepultura nō ſepaēt· ¶ Itē
ioſeph moriens in egipto rogauit
frēs ſuos ut tp̄e viſitacōis ſue oſſa
ſua ſecū deferrēt ⁊ in ſepulcro patrū
ſuoꝝ ea collarēt· Itē dēm eſt p̄phe
q̄ ɔtra p̄ceptū dn̄i p̄hibit9 ɔmedit i
bethel· nō inferetur cadauer tuū i ſe
pulcro p̄rm tuoꝝ· Iteꝫ de nonnullis
legit̄ in libro regū· obijt et appoſit9

Ad hec· aſſeritis· h̄ de vna excepcōne tranſitur ad
aliā· ſi quis enim ſuccubuerit in vna excepcōne trāſire poteſt
etiam ad contrariam ut extra de p̄ſcrip· auditis· ff· de excep· ne
mo· ſimiliter de vna actione poteſt tranſire ad contrariam qui in vna
ſuccubuit· ut ex= extra de iudicijs ex
animata· et· C· de
in officio· teſta· cō
tra maiores· ⁊ ff·
đ euic· minor· ſed
quid ſi iurauit ꝙ
oīes excepcōnes
p̄ponēt ī· certū tē=
minū non videtur
ꝙ poſſit vnaꝫ p9
aliam ponere· ut
ex̄ de excep· paſto
ralis· nam etiam
qui vnam excuſa
cōnem p̄poſuit ſi
poſtmoduꝫ cū i il
la ſuccubuit vult
aliā p̄ponē debet
h̄ facē infra ter=
minū p̄fixū ut in=
ſti· đ excuſa· tuto
· §· q̄ aūt· ad h̄ di
co ꝙ ſi alicui cō=
peterēt plures ex
cepcōnes que nō
ſunt ɔtrarie in eo
caſu ſi infra p̄fixū
tp̄us non p̄ponit
omnes excepcōes
ſi in vna ſuccubu
it poſtea non au=
ditur in altera· et
ſic intelligitur in
ſtit· de excuſa· tu=
to· §· qui aūt· ⁊ đ
excep· paſtoralis
ſi aūt ſūt cōtrarie
ut ſi p̄mo dixit ſe
exemptū· tūc licꝫ
ſuccubuerit nilo=
minus poſt tp̄s
p̄fixū p̄t aliā p̄po
nere ut· C· de in
offi cioſo teſta· ɔt̄
maiores· ſed in a=
ctōnib9 ita ē dōm
ꝙ ſi alicui cōpete
bant plures acti=
ones ⁊ poterit eli
gere· qua vellet
agē· eligēdo vnaꝫ
ſi in illa ſuccubu=
it non p̄t tranſire
ad alterā ut· ff· de
tribut· ꝙ in here
dem· §· eligere· Item qui negat ſe aliquid debere ſi ɔuicatur p̄t adhuc
alia excepcōne uti niſi in caſib9 a iure exp̄ſſis ut· ff· de· reg· iur· nemo
ex hijs· nam ſi q̄s neget numeratam pecuniam ſibi ſi poſtmodū ɔuict9
eſt et velit dicere ſe ſoluiſſe non audietur· ut· C· de nō· nu· pe· in aut· ɔt̄
q̄· et ita nō ē incōueniēs ſi de vna excepcōne tranſitur ad aliā· ſic· xxiij·
· q· i· quiſquis· ex̄ de teſt· ex tenore· ſic extra de excep· cū venerabilis·

b ¶ Tricēnalis· hic tacite annectit ſcđam q̄ōnē ſcꝫ an ius decimarū vel
etiam ius funerandi poſſit p̄ſcribi et eſt expeditū ꝙ ius id eſt libertas
non dandi decimas a clerico nomīe eccleſie ſue p̄t p̄ſcribi ut extra de p̄
ſcrip· de quarta· Item vna eccīa p̄t p̄ſcribere decimas ī· prochiā alte/
rius eccleſie ut ex̄ de p̄ſcrip· ad aures· ſilr̄ ius funerādi p̄ſcribit̄ ſcđm
leges· ut· C· de rel· l· monumētoꝝ· ſilr̄ alia ſacra eccleſiaſtica p̄ſcribūt
ut extra de relig· do· ɔſtitutus· ſi queras qualiter p̄ſcribātur decime cū
non ɔtinuo dentur· et ſeruitutes p̄ſcribi nō pn̄t cum nō ɔtinuo poſſide=
antur ut· ff· de ſerui· ren· l꜃ pceptio decimaꝝ non ſit ɔtinua tn̄ ius pci=
piēdi ē ɔtinuū· vel aliter l꜃ pceptio non ſit ɔtinua tn̄ cauſa pcipiendi
ſcꝫ p̄ceptū dn̄i ꝙ p̄petuū et ɔtinuū eſt p̄petua ē ⁊ naturalis· et h̄ ſufficit
ad p̄ſcripcōnē· ꝙ cauſa ſit p̄petua et naturalis ut· ff· de· ſeru· ur· p̄· fora
men· ibi enim dr̄ ſi cauſam habet a celo ɔtinuum dr̄·

Facultates· ſic ɔſtrue· facultates eccīe q̄ ab aliquib9 ep̄is poſſiden=
tur ſuppleip̄i ep̄i· iure ſibi vendicent id ē defendat· qđ id eſt quia tri=
cēnalis lex ɔcluſit· i· acq̄ſiuit illas poſſeſſiones eis· vel pone caſum qđ
ille ep̄s q̄ p̄ſcripſerat res alterius cecidit a poſſeſſione illaꝝ rerū· tunc
enim licite poteſt eas vēdicare a poſſeſſore ut· xvi· q· iij· §· poteſt· in ſi·

c ¶ Triginta· cū
eccīa p̄ſcribit cōt̄
p̄uatū· ſed ſi eccīe
preſcribit contra
eccīam et p̄uatus
ɔtra eccīa requi=
runtur· xl· an· ut·
· xvi· q· iij· §· po=
teſt· ij· in ſi·
e ¶ Appellare· id
eſt interpellare·
f ¶ Nulla· ī· xvi· q
· iij· l꜃ in regulis·
g ¶ vindicabili·
id eſt iniuſta· id·
h ¶ Nūc· h̄ expli
catur alt̄ articul9
p̄me q̄ōnis· ſ· vbi
iſti ſint ſepeliēdi·
đ hac materia va
ria loquūtur iura
· h· dixit ꝙ quili=
b꜃ poteſt ſepeliri
i ſua eccīa vbi au
diuit diuinum offici
um· ut extra de ſe
pulturis· i nr̄a· ni
ſi in trib9 caſibus
ſi velit trāſire ad
ep̄alem eccīam ut
ī· e· vbicūq꜃· vel
ſi elegit ſepultu=
rā i loco magis re
ligioſo· ut extra
de ſepulturis· fra
ternitatē vel ſi ve
lit ſepeliri i ſepul
cris parētū ſuo=
rū ut· ī· e· placuit·
ego credo ꝙ libe=
re p̄t quis eligē
ſepulturā vbicū=
q꜃ voluerit ut ex̄
· e· t· cū ſit liberū·
dū tn̄ legitimam
portioneꝫ relinq̄t
p̄oꝛi eccīe· ut ex̄·
· e· ti· nos iſtituta·
etiam apud locuꝫ
minus religioſuꝫ
ut extra· e· i nr̄a·
et oīa contraria
intelligas q̄n̄ eſt
illectus· vel q̄n̄ ex
ɔtēptu vel teme=
ritate deſerit ſuaꝫ
eccīam· vel q̄n̄ legitimā porcōnē non vult relinquē eccīe p̄oꝛi· parentes
tn̄ non pn̄t filijs ī· annos diſcrecōnis eligē ſepulturam niſi hoc habeat
ɔſuetudo ut extra de ſepul· de vxore et extra· e· ti· in noſtra· in ſi· ſi quis
autē in caſu nō ɔceſſo receperit corpus alienuꝫ et ſepultū reddē coge=
tur cū oīb9 que occaſione ip̄ius receperat· ut extra· e· fraternitatē in
ſi· et· c· i· et· ij· ⁊· c· cū ſit liberū·

Ebron· duplici· quia duo receptacula habuit in vno recipieban=
tur maſculi in alio femine·

k ¶ Preter· hec dictio preter ponitur incluſiue ſic· xxxv· q· iij· porro·
· ff· de pig· acti· l· i· in ſi·
l ¶ Quis ɔtraxit· largi= ...us h̄ interp̄tat̄ iero· auctoritatē dn̄i ꝙ in euā
gelio intelligat̄· ⁊ ē· ſi· xxviij· q· i· ydolata·

Vnaqueq꜃· ſequatur· nūquid g̊ tenetur ſequi virū vagauteꝫ· vidē
ꝙ non· ut· xxxiij· q· ij· ſi quis· ſic nec libertus tenetur ſequi patro
num vagantē· ut· ff· de op̄is lib· ꝙ niſi· ar· ff· de p̄cur· ſed et hec· §· non
ſolū· ff· de ānuis· l· meuia· §· i· ſed ɔtra· quia etiam tenetur ſeq̄ leproſuꝫ
ut ex̄ de cō· lepro· c· ij· et· iij· credo ꝙ ſi ſciret eū eſſe hiſtrioneꝫ tenetur
eū ſequi alias non· h· tn̄ dicit ꝙ ſp̄ debet ip̄m ſequi· et dicit ꝙ illud ca/
pitulū· ſi quis eſt abrogatū· ſilr̄ dicit ꝙ debet ip̄m ſequi etiam ſi mitta=
tur in carcerem· vel ſi cogatur ire in exercitū· ſed eadē rōne debet ip̄ſuꝫ
ſequi quādo dn̄s petit a viro qui ē ſeruus ut ſeruiat ſibi· lex tn̄ dicit ꝙ

 qō 2ª

poſtꝙ liberta nupta ſit volũtate patroni qḋãmmodo non debet ſeruirẽ patrono ſuo ꝓpter ſuſpicõnem·ſed p̄rone ſue p̄t honeſte ſeruire·ut·ff·de opis lib̄·ſicut· ꝯſilium·ut extra·e·ti·de vxore· Querit·h·poñe ꝙ mulier plures viros habuit quẽ illoꝝ

a ℭ In morte·hoc eſt· debeat ſequi in ſepultura ſibi eligẽda·ſm io·non eſt queſtio q: p̄t eligere ſepulturam vbi voluerit·h·dic ꝙ tenetur vltimũ ſeq̄ ſic vltia eccĩa ſuccedit clẽico·xviij·q·i·c·i·ſicut vltimũ virũ ſequitur in domicilio et honore·ut·ff·de munici·filij·§·i·

S Ord: viſita cõnis·id eſt cũ deus eos viſitaret ⁊ educẽt eos de terra egipti id ẽ de egiptiaca ſeruitute et h̄ petijt q: ignominioſum erat tũc ꝙ aliq̄s non ſepeliretur in ſepulcro patrũ ſuoꝝ ut ſtatim ſequitur·vel quia i ſpũ videat ꝙ dñs reſurgẽ debẽt ibi ⁊ p̄uideãt multos reſurrecturos ibi cum illo et ip̄e forte erat vnus exillis·

c ℭ Prophete ab do ſcz·hãc hiſtoriam habes·i·q·i·ſi quis inquit·

b ℭ In nouo teſtamento·id eſt tp̄e noui teſtamenti·non fuit iſte philippus ap̄lus ſed vnus de ſeptẽ diacoñb3·

e ℭ Cõtra rñſio defenſoꝝ·

f ℭ Arbee·id eſt ebron·

g ℭ De cethura q̄ etiã agar dr·

h ℭ Rachel·vxor iacob·

i ℭ Arbitũ ſic exp̄ de of·del·d̃ cauſis

V Ltima·vltima volũtas defuncti ꝓ lege ſuãda ẽ·ut in aut·de nup·§·diſponat·et ſi quis eaꝫ nõ ſeruat h̄ ipſuꝫ ꝙ ei eſt relictũ ei aufertur ut·xi·q·i·ſilueſter·et h̄ intelligas cũ voluntas ſit rõnabilis·nã ſi moriẽs vult exheredare filium ſine cauſa hec volũtas nõ eſt ſeruãda·ut·ĩ·e·ſi quis·ſimiliter ſi quis p̄cipiat corpus ſuũ iactari in mari ut·ff·de cond·inſti·quidam ſed ip̄e moriens bñ p̄t mutare volũtatẽ ſuam nam ambulatoria eſt voluntas defuncti·ut·ff·de adimẽ·le·l·ij·ſed pone qḋ quis iurauit ꝙ nõ veniret ꝯtra voluntatẽ ſuã·nũquid p̄t venire cõ

eſt ad p̄res ſuos·hoc eſt in ſepulcro patrũ ſuoꝝ·Item in nouo teſtam̃to btũs philippus legitur edificaſſe ſibi ſepulcrum in quo ipſe et filij eius quieuerũt·Item btũs ſeuerus rauẽnatũ ar̃ep̄us tumulũ fieri iuſſit i quo ſe ⁊ vxorẽ ⁊ filiã collocauit·ℭ Hijs omibus exẽplis colligit̃·ꝙ in ſepulcris parentũ corpa filioꝝ collocanda ſunt·q: ergo parẽtes iſtoꝝ apḋ p̄ores eccĩas ſepulti ſunt·et hij apḋ eaſdeꝫ debẽt tumulari·ℭ Econtra adam ut aſſeritis in ciuitate arbee tumulatus eſt·ſ3 nũq̄d omnes filij eius ſepulti ſunt ibi·tãta multitudo hũani gñis tam breui tumulo non tam facile poſſ3 includi·Itẽ abrahaꝫ ibi ſepultus eſt·ſ3 nũquid iſmahel ⁊ madai et alij quos de cethura genuit ibi ſepulti ſunt·Itẽ iſaac ibi ſepult9 eſt·ſ3 nũquid eſau cũ eo tumulatus eſt·Itẽ iacob ibi collocatus eſt·ſed nũquid aliquis filiorum eius preter ioſeph ibi ſepultus ẽ·Rachel quoq3 nõ i ebrõ ſ3 iuxta bethleẽ tumulata legitur·Exẽplo igitur iſtoꝝ liquet·ꝙ liberũ eſt filijs ſepeliri in ſepulcris patrũ ſuoꝝ·et liberuꝫ eſt eis alibi ꝓ locoꝝ et tp̄m oportunitate corpori ſuo hoſpiciuꝫ inuenire·non ergo hoc exemplo iſti coguntur ſepeliri in ſepulcris patrũ ſuoꝝ·Item q̄ legib9 diffinita ſunt mutari nõ licet·q̄ aũt legib9 exp̄ſſa nõ ſunt ãbitriũ ſequũtur hũane volũtatis·At legib9 diffinitũ eſt quib9 decime ſint p̄ſoluende et dãde·et ideo danti mutare non licet ubi aũt quiſq3 tumulandus ſit legibus exp̄ſſum non eſt·et ideo in volũtate tumulandi ꝯſiſtit·ℭ Vnde btũs greḡ·ait

vltia volũtas defuncti ſuari debet

V Ltima volũtas defuncti modis omib9 ſuari dꝫ·ℭ Nõ de libero et nõ de ſuo itelligẽdũ ẽ·ſuus em̃ teſtamẽti pagĩã ꝯdẽ nõ p̄t·ℭ Vñ gelaſius pap̄ ſcribit honorio ep̄o·

Seru9 teſtam̃tũ facẽ non p̄t.

I Llud etiã ſinceritatẽ tuã volumus non latere·ad nos fuiſſe perlatum·ꝙ ampliatus conductor quem non ſolum ſeruũ ꝯſtat eſſe eccleſie ſ3 ita racõnib9 eius a multis tẽporib9 implicatũ·ut etiam ſi eſſet ingenu9 donec racõcinia cũcta deduceret modis omibus obnoxius hr̃etur·auſu temerario molitus fuerit paginam ꝯdere teſtamenti·cuius oĩe peculiũ eccĩaſtico iuri legibus nõ dubitetur obſtrictũ q̄ ꝓpter hijs p̄ſũpcõibus vice nr̃a tua fraternitas ꝯtradicat·nec fieri p̄rſus aliqua ſubrepcõne p̄mittat·ac ſi eidem quicq̄ hũanitus forte ꝯtigerit·q: grandeuus eſſe cõmemoratur·mox eius ſine dilacõne ſbam p̄cipiat hũanitas tua·filijs eius dũtaxat quibus p̄rimoniũ ꝓbat̃ eſſe ꝯmiſſum·ſub fideli ꝯſcripcõne cõtradi·donec vniuerſis tp̄ib9 quibus hoc p̄rimoniuꝫ gubernaſſe ꝯgnoſcit̃ ptes dominicas reddere cogatur indemnes·ℭ Quia ergo ſm gḡ·vltima voluntas defuncti ꝯſuanda eſt·ꝓ iſtoꝝ voluntate corpa eoruꝫ ſunt tumulanda·nõ ꝑ arbitrio vr̃e diſpoſicõnis·ℭ Vnde in triburienſi cõcilio legit̃·

Vbicũq3 quis decias p̄ſoluerit ibi ſepulturã eligere dꝫ

V Bicunq3 tp̄m vel locoꝝ facultas tulerit apud maiorẽ eccĩam vbi ſedes ẽ ep̄i ſepulture celebrentur·ſi aũt ꝓpter tẽpis vel loci aſperitateꝫ h̄ difficile fuerit viſuꝫ·apud eccĩam q̄ religioſoꝝ canonicorum vel mõchorũ ſeu ſcimonialiũ religioſa congregatio ꝯmuniter degerit ſepeliatur·ſi autẽ et hoc ineptũ viſuꝫ fuerit·vbi quis decimas p̄ſoluebat viuus·ibi ſepeliatur et mortuus·ℭ Quia ẽgo decimas nobis p̄ſoluebat viuus·et apud nos ſepeliendus eſt mortuus·Itẽ ſi quis de ꝓuicia ad ꝓuiciã trãſierit et ibi domiciliũ ſibi collocaẽt·liber fcũs a dicõe p̄oris iudicis iuriſdictõi illius iudicis ſubicẽtur in cuius ꝓuincia ſedẽ ſibi eligeret·Quia ergo iſti a vr̃a dyoceſi in nr̃am tranſierũt·liberi a vr̃a ditione noſtro iuri

tra videtur ꝙ non·q: h̄ iuramentũ non vgit in interitũ ſalutis eterne·ergo eſt ſeruandũ ut extra de iureiur·Si vero·ſed cõtra·nemo ſibi p̄t indicẽ legem ut non liceat ſibi recedere a p̄ori volũtate·ut·ff·dl·iij ſi q̄ſ in prin·et libertatem ſup̄mi iudicij nemo p̄t ꝯſtrĩgẽ ut·ff·ꝓ ſocio cum duobus·§·papinianus·in fi·ar·ꝯtra extra de iuriur·cũ ꝯtingat·io·h̄ plene notaui in qõnibus·h·

I Lud·ꝯductõ i ꝓp̄e dr ſeru9 ꝯductõ·nã nec ſeruus aliq̄d alij debet nec aliquid ei debetur ſed potius ꝑ talia v̄ba reſpicitur factum q̄ ius ut·ff·de peculio·nec ſeruus

m ℭ Obſtrictuꝫ·nec intellige obſtrictuꝫ id eſt obligatũ q: cũ peculiũ ꝙ ſeruus habꝫ ſit dñi·dommo nõ p̄t res ſuas obligaẽ ut·ff·d̃ reg·iur̃·neq3·

n ℭ Contradi·nõ tãquã heredibus q: ſeruus non p̄t hr̃e heredẽ ut·C·ꝯñia·de ſucceſ·ſeruus ſed ꝯſuetudo eſt plurimoꝝ locorum ꝙ filijs relinq̄tur peculium qḋ p̄r habuit·

V Bicũq3·ſed nõne quilib3 ſepeliẽdus eſt vbi p̄cipit ſacra eccĩaſtica·ut·ĩ·c·ꝓx·⁊ extra·e·ti·in nr̃a ad quid g̃ eſſent diuiſa cimiteria·ut·s·e·c·i·Ren·verum eſt ſed iſtud capituluꝫ inſtruit ꝙ ſi quis vult eligere aliaꝫ ꝙ hũc ſeruabit ordinem in eligendo·potius em̃ eligit ep̄alem eccĩam q̄ alterã·ſi tñ alio mõ eligit ſtãdũ ẽ volũtati ſue dũ tam̃ habeat iuſtã cauſam eligendi·ep̄o aũt non p̄higitur talis doctrina·nã p̄t eligẽ ſepulturã in minori eccĩa ut·xij·q·ij·bone ⁊ intelligo ꝙ ſp̄ ex temeritate vel cõtẽptu·vel exilleccõne mutatur ſepultura niſi appareat certa cã mutationis·vel niſi ſeruet hũc ordinẽ qui h̄ ſtatuit̃ eligendo ſepulturã·

p ℭ Quia ergo·liber factus·h̄ verũ ẽ qñ plene ſe tranſtulit ut·xxi·q·ij·ſi quis iam tranſlatus·ſecus ſi tranſfert ſe ad ſcḋm locũ non tñ animo derelinquendi p̄muꝫ locum tũc em̃ retinet primum locum et ſcḋm ut·ff·ad municip̄·ſi quis inſtructus ſit·et ꝙ h̄ dr intellige ꝙ q̄s p̄t ſe

tranſferre de vno foro ad aliud reintegra·nam ſi quis in vno loco ē cō
uentus licet tranſeat ad aliud forū tñ in ꝑori foro reſpondebit·ut·ff·
de iur·o·iud·l·pe·Jtē et hoc ſcias ꝙ ſola habitatio non facit aliquem
eſſe de iuriſdictione alicuius niſi per decem annos ibi ſteterit·ut·C·de
incolis·l·ij·niſi qᵒ
ad hᵒ ꝙ ibi reſpō
debit·ut·ff·de iu
d·heres.

P Lacuit teme
ritate·iſtud
vbū ſoluit cōtra
ria·nam alias pt
ſibi quis eligē ſe
pulturaꝫ ut extra
·e·c·i·et·c·cū ſit
liberū·et·c·i nfa

b ¶ Niſi infirmita
tis·h eſt cōtra·h·
qui dicit ꝙ in tri
bus caſibꝰ pt mu
tari ſepultura ut
dixi in ſūma·h hꝫ
locū diſtinctio de
cre·ex·e·ti·d hiis

c ¶ Sed aliud·ḡ·
h ponit duas ſolu
cōnes·

d ¶ Vel ut·ſecū
da ſolutio·

e ¶ Sed non vide
tur·nūc obijcit ſo
lutioni ſue·

f ¶ Medietatem
qñqꝫ terciā ſcd̄m
ↄſuetudines diu
ſas ut extra·e·ti·
certificari·

S J quis iraſci
tur·hodie e
nim nō pt qs exhe
redare filiuꝫ ſuū
niſi habeat iuſtaꝫ
cauſam exhereda
cōnis et illa debet
ſcribi in teſtamēto
ut·C·de inoff·te
ſta·aut·ſ hodie·
tñ ex iracundia pt
quis oīa ſua da
re ecc̄ie dū tñ re
linquat legitimā
filijs ut·xvij·q·ii
ij·ſunt qui opes·
Jtē ſi quis relin
quit bona ſua ec
cleſie ꝓpt defectū
filiorꝫ·honeſtū ē
ꝙ ecc̄ia ei reſtitu
at bona ſi cepit
habere filios·ut
·xvij·q·iiij·c·ul·

h ¶ Appeto·ſic·x
xij·q·ij·nō enim·

i ¶ Prohibetur·
falſū dicit·q: etiā
totū daē pt ecc̄ie
ut·xix·q·iij·platū
dum tamen limaꝫ
relinquat filijs ut
·C·de inof·teſta·
aut·nō nouiſſima·

Q Vi oblacō
nes·non in
telligas de obla
cōnibus volunta
rijs ſed de illis q̄
relicta ſunt eccleſijs·qui enim debitas oblacões tenet vel ꝑmicias vel
decimas excōmūicatur ut·xxxij·di·ꝑter hec·et·xvi·q·i·ſtatuimus

l ¶ Negant·eccleſijs·ſi autē ↄfitentur ꝙ debeāt·ſed excepcōnē aliq̄
ꝓponunt quare dare non debeant audiendi ſunt ut·ff·de leg·i·ſi domꝰ

ſubicitur·nēm eſt ergo ius funeran
di eos· ¶ Sꝫ obicit illud melchia
dis ꝑpe· Nō licet ꝓpria temeritate
ſepulturam parentum relinquere

P Lacuit ꝑ oīa magno cōcilio
ut nullus ꝓprij arbitrij temeri
tate aliā ecc̄iam niſi cui vſus ātiquo
rū parētū canōica inſtōe ſubiacē ꝓ
hibetur ſepulture cauſa adire ꝓcu
ret·niſi infirmitatis cauſa ꝑpeditus
in aliā fuerit regionem quolibet ne
gocio ꝓgreſſus·Ad h ſi quis ꝑlatꝰ
ↄtra hoc agere ſatagerit·ecc̄iaſtico
vinculo ſe ſubdi ↄgnoſcat· ¶ Sꝫ a
liud eſt ex temeritatis ſupbia vſum
antiquorꝫ parētū nō ſeq̄·atqꝫ aliud
rōnabili occaſione nouaꝫ ſibi ſepul
turā eligē·ↄtra melchiadis ꝑpe au
ctoritatē nittit·qui ſupbia vel odio
ductus ſiue varijs pſuaſionibus aut
varijs munuſculis ilectus ſepulturā
ſuorū parentum ſequi ↄtēnit·ſcd̄m
gregoriū auteꝫ liberā habeat volun
tatem q̄ certe rōnis cā nouū ſuo cor
pori q̄rit hoſpiciū·Vel ut quidam di
ſtinguūt libera ē vltima volūtas cu
iuſqꝫ·nō in ſepultura ſibi eligēda·ſꝫ
in teſtamēto ↄficiēdo vñ et teſtamētū
appellat̄ q: eo q̄ſqꝫ libere teſtat̄ q̄d
poſt ſuū deceſſum d ꝓprijs rebꝰ fieri
velit·ſꝫ nō videt̄ libera teſtatoris vo
lūtas·cū ſm aug·ꝓ numero filiorꝫ
debeat fieri teſtamentaria diſtribu
tio facultatū·veluti ſi quis hꝫ vnum
filiū·xp̄m putet alterū·ſi vero duos
xp̄m faciet terciū·et ſic ꝑ ordinē·et
ſm leoneꝫ quiſqꝫ medietatē eorꝫ q̄
xp̄o teſtat̄ ecc̄ie iubetur reliquere a
pud quā fidei ſacra ſuſcepit·Sed il
lud aug·non ē iubētis ſꝫ dehortātis·
ne quis iratus filiū ſuū exhedaret·
atqꝫ totū xp̄o derelinqueret· ¶ Ait
eñ in ſmone ſcd̄o de vita clericorꝫ·

Pro numero filiorꝫ ps hereditatis deo offerat̄·

S J quis iraſcitur
filio ſuo et moriēs exheredat
eū·ſi viuēt nōne eū placaremus·non
ne ei filiū recōciliare debēmus·quō
ergo cum filio ſuo volo ut habeat
pacē cuius appeto hereditatē·ſꝫ pla
ne ſic faciat qd ſepe hortatus ſum·q̄
vnum filiū habet putet xp̄m alterū·
ſi duos habet putet xp̄m tercium·de
cē habet vndecimū xp̄m faciat et ſu
ſcipio· ¶ Hac nimirum auctoritate
mēſura teſtatori ꝑſcrigit̄·nō quā co
gat̄ exſoluē ſꝫ quā ꝓhibet̄ trāſcēdē·
¶ Oblacōnes ergo defunctorꝫ qui
reddē noluerit excōicetur· ¶ Vnde
in carth·ↄci·iij·

Excōicet̄ q̄ oblacōes fideliū dfūctorꝫ eccīs negāt

O Vi oblacōnes defunctorꝫ aut
negāt ecc̄is ā difficulter reddunt tā
ꝙ egentiuꝫ necatores excōicentur·
¶ Jtē ex ↄci·vaſēſi

Vt infideles eiciātur ab ecc̄ijs qui oblacōnes retinēt defūctorꝫ

O Vi oblacōes
defunctorꝫ retinēt·⁊ ecc̄is tra
dere demorantur·ut infideles ab ec
cleſia ſunt abiciēdi·q: vſqꝫ ad exina
nitionē fidei puenire certū eſt hanc
pietatis diuine exacerbacōem·q: et
fideles de corpe recedentes votorum
plenitudine·et paupes ↄſolatu ali
monie ⁊ necc̄ria ſuſtētacōne fraudāt
Hij ergo tales quaſi egentium neca
tores nec credētes iudiciū dei haben
di ſunt·Vnde et quidā pt̄m hoc ſcri
ptis ſuis inſeruit ↄgruente ſentētia
q̄ ait·Amico quippiā rape furtū eſt
ecc̄iam vero fraudare ſacrilegiū eſt·
¶ Jtē ex ↄci·agathēſi·

Qui oblata ecc̄ijs ā teſtō relicta retinē pſumpſerit excōiçentur·

C Lerici vel
ſeculares qui oblacōnes parē
tū aut donatas ā teſtamēto relictas
retinere pſtiterint·ā id qd ipſi dona
uerint ecc̄ie vel monaſterijs credide
rint auferēdū·ſicut ſcā ſinodus con
ſtituit velut necators paupū quouſ
qꝫ reddant ab ecc̄is excludātur·Si
quis aūt clericus furtū ecc̄ie fecerit
pegrina ei ↄmunio tribuat̄· ¶ Jteꝫ
queritur an ꝓ ſepultura mortuorꝫ
aliq̄d ſit exigendum· ¶ De hijs ita
ſcribit ḡḡ·in regiſtro ianuario epō
ſardinee·

Pro ſepultura nichil muneris eſt exigendum·

·ſ qui ↄfitetur extra de off·dele·ex pte·

m ¶ Egentium·ut·lxxxvi·di·paſce·et·xvi·q·i·decime·

O Vi oblacōnes·vnde et quidam ſcꝫ iero·ut·xij·q·ij·gloria epi·

o ¶ Sacrilegium·alibi d: talis homicida·ut·xij·q·ij·qui abſtule
rit·

C Lerici vel ſe
culares·id ē
laici·

q ¶ Excludantur
ar·ꝙ ſacrilegi nō
ſunt ipō iure ex
cōmūicati·

r ¶ Peregrina id
eſt morabitur in
ter laicos vel pe
regrinos·id ē cū
recedet vel pegri
natur de hoc mun
do·

ſ ¶ Jtē queritur
hic ponit inciden
tem q̄ōnem an ſe
pultura poſſit vē
di·h·ponit quatu
or ſignificationes
huius nominis ſe
pultura·quandoqꝫ
dicitur ſepultu
ra locus vbi quis
ſepelitur·talis lo
cus licite vendit̄
ſi nō eſt ſacer vel
religioſus id eſt
qui nō ſit in cimi
terio aliquo·quia
licite venditur ad
eccleſiā in eo edi
ficādam vel ad ci
miterium ampli
ficandum·ut·xij·
·q·ij·aurum·ſcd̄o
modo dicitur ſe
pulcrū ipa ſepul
tura iam facta·et
hec vendi non po
teſt ſpēaliter ſi lo
cus eſt ſacer·ter
cio modo d: ius
inferendi in ſepul
crū·nec ꝓ hᵒ aliq̄d
recipi pt·quarto
modo d: ipē actꝰ
vel officiū ſepeli
endi et illud non
pñt vendē clerici
qui ex officio ſuo
ad hoc tenentur
ut·j·e·precipien
dū·et·i·q·i·dictū
et extra de ſimo
nia·nō ſatis·

Q Veſta·ſeor·
ſeor fuit pa
ter efron et ab eo
nominati ſunt de
ſcendentes ab eo
ꝓpter famā ipius

u ¶ Renuit pri
mo·et inde omen
datur in hoc capi
tulo·poſtea tamē
victus ꝓcibꝰ ſum
pſit·cccc·ſiclos
argenti·et inde vi
tupatur in ſeqen
ti capitulo·

P Oſtqꝫ cogente·per preces populi·et licet contractus factus ad
clamorem populi teneat non tñ electio ut extra d elc·ↄſus·⁊·lxi·
di·miramur·in ꝑn·

y ¶ Pro o·o eſt vltima lr̄a ebreorꝫ et a ꝑma·o deſignat ↄſūmacōnem

et pfectõnem· a inicium ⁊ pfectõnem ⁊ ipi ponunt vau· ꝓ o· et videtur hic iero· velle ꝙ ephron peccauit· ſed nunquid abraham peccauit qui coegit ipſum vendere locū talem maxime quia locus ille iam deputatus erat ſepulture· erāt em̄ ibi ſepulti adam et eua· dicit tñ· p· mandu cator· ꝙ neu ē peccauit· ſed quare g̃ reph̄enditur h̄ a iero· r̄ndeo· nō ꝓpter ſuuz factuz ſed ꝓpter futuroſ volens oſtendere ꝙ illi peccarēt ꝗ tali modo venderent·

a ¶ Efron· id eſt pfectus· efran id eſt impfectus· Johannes·

I n eccīaſtico id ē in eccīaſte ⁊ ille liber eſt ſalomonis et incipit vanitas· ⁊c· eſt alter qui dicitur eccleſiaſticus qui incipit omnis ſapiētia a dño· et ille liber ē ih̄u filij ſirach·

¶ Si terrā· ſacrā vel religioſam et dico ꝙ terra ſit ſacra vel religioſa auctoritate pontificis non ex eo ꝙ mortuus infertur ad locum ut ex· tra de relig· do· ad h̄· ſ̄ ſm̄ leges ſecus ē· nā ſi trāſfertur corpus ad aliū locuz deſinit locus eſſe religioſus· vel etiā ſi capiatur ab hoſtibꝰ ut· ff· de religioſiſ cū i diuerſis· et· l· cū loca· ⁊ nota ꝙ quicquid ē ſacrū eſt religioſū· ſed nō ꝯuertitur· vbi em̄ mortuus infertur locus ſit religioſus ſed non ſacer ut· ff· de re· diuiſi· inſtꝫ· ſ· ſacre· Itē d̄r locus religioſus vbi corpꝰ eo ꝓpoſito ponitur ut ibi ppetuo remaneat· alias remaneret ꝓphanꝰ ut· ff· de relig· ſi quis eo animo· ⁊ remoueri pt qñ cuiꝗ placuerit ut· C· e· ti· ſi necduz et licet partes hominis in diuerſis ſepulcris ſepelientur nō ideo omnia loca ſunt religioſa· ſ̄ tm̄ ubi caput eſt ſepultū· ut· ff· e· cū in diuerſis· Item nec totus locus deputatus ſepulture ſit religioſus· ſed quatenus corpus eſt humatū· ut· ff· e·

Q Veſta eſt nobis nereida feia clariſſima ꝙ ab ea ſolidos pro filie ſue ſepultura fraternitas veſtra velit exigē· h̄ aūt viciū ⁊ nos poſtꝙ deo auctore ad ep̄atus honorem acceſſimus de eccīa noſtra om̄ino vetuimus et p prauā denuo ꝯſuetudinez nequaꝙ vſurpari permiſimus· memores ꝙ dū abraham a filijs efron hoc ē a filijs ſeor ſepulturā p̄cio ad humandum corpus ꝯiugis poſtularet· p̄ciū accipe renuit· ne comoduz de cadauere vidētur ꝯ̄ſecutus· Si ergo tante ꝯ̄ſideracõnis paganus vir fuit· quātomagis nos qui ſacerdotes dicimur hoc facē non debemus vñ hoc auaricie vicium ne in alienis denuo tēptari p̄ſumatur ammoneo· ſed ſi qñ aliquez in eccīa vr̄a ſepeliri ꝯceditis· ſiquidez parētes ipſius pximi vel heredes p luminaribus ſpōte quid offerre voluerint· accipere n̄ vetamus· Peti vero aut aliquid exigi om̄ino ꝓhibemus· ne quod valde irreligioſum ē aut venalis q̄d abſit dicatur eccīa· aut vos de hūanis vid̄ amini mortibꝰ gratulari· ſi ex eorū cadaueribus ſtudeatis querere quolibet mō ꝯpendiū· ¶ Itez ieronimꝰ ſup geneſim· Etiā coacti preciū de ſepultura non debemus accipere·

P Oſtꝙ p̄cio victus eſt ephron vt ſepulcrū vendēt et accipet argentū· licꝫ cogēte abrahā vau litera ꝗ apud illos ꝓ o legitur ablata de eius noīe eſt· et ꝓ ephron appellatus eſt ephran· ſignificāte ſcriptura nō eū fuiſſe ꝯſummate pfecteqꝫ virtutis qui potuit vendere memoriam mortuoꝝ· Sciant igitur qui ſepulcra vendūt voluntarie nec coguntur vt accipiāt p̄ciū· ſꝫ a nolentibꝰ quicꝙ extorquēt mutari nomē ſuū et perire quiddā de merito eoꝝ cū etiam ille reph̄endatur occulte qui inuitus accepit· ¶ Itē ex ꝯcilio triburienſi·

I n eccīaſtico nāꝗ· ¶ De eodē libro ſcriptū eſt mortuo non ꝓhibeas grām· ſciēs qm̄ omnes moriemur· Et itē· om̄ia que de terra orta ſunt i terrā ꝯuertētur· ꝗd terrā tram vendis· memēto ꝙ terra es ⁊ in terrā reūteris· Et alibi de hoīe dcm̄ eſt· terram teris terram geris et in terrā reūteris qui de terra ſumeris· ⁊ qm̄ mors tibi futa ē ⁊ appropiat etiaꝫ ſi tardet recordare qꝛ nō hoīs eſt terra· ſꝫ ut pſalmiſta cōmemorat dñi eſt terra et plenitudo eius· Si trām vendis inuaſione rei dominice reus teneberis· Gratis accepiſtis a deo· gratis date ꝓ eo· Quare interdictum ſit omnibus om̄ino xp̄ianis· terram mortuis vēdere· et debitā ſepulturam denegare· niſi forte pximi et amici defuncti ꝓpter nomē ⁊ redēptionē anime viri defuncti gratis aliquid dare velint· ¶ Itē ex cōcilio

P varēſi· ¶ De eodem· Recipienduz eſt ſm̄ canonum auctoritatē ut de ſepulcris ⁊ hoibꝰ ſepeliendis eccīe nichil muneris exigāt· niſi forte ꝗ ſepelitur viuens iuſſerit eccīe in cuius atrio ſepelitur aliquid de ſuis rebus tribui· aut etiaꝫ pꝰ mortē ipius ilł quibus cōmiſſuz eſt eius elimoſinaꝫ facē de rebꝰ illiuſ aliquid ſpōte daē voluerit· et tñ nullatenus a p̄ſbr̄is eccīe illius aliquid exigatur· ſiue ab illis qui locis et villis pſunt· ꝓhibendū eſt etiā ſm̄ maiorū inſtituta ut i eccleſia nullatenꝰ ſepeliantur· ſꝫ i atrio ꝗ in porticu aut in exedris eccīe· infra eccīam vero ꝗ ꝓpe altare vbi corpus et ſanguis domini ꝯficitur nullatenus ſepeliantur ¶ Item aug· A locis ſanctis nō iuuātur poſt mortem ꝗbꝰ pcta dimiſ

Q Vibꝰ pcta ſa n on ſunt· dimiſſa nō ſunt a ſacris locis poſt mortē adiuuari nō pñt· qꝛ quos pcta grauiora deprimunt ſi in ſacris locis ſe ſepelire faciunt· reſtat ut de ſua p̄ſūpcōne iudicētur· qꝛ eos ſac̄ loca nō liberāt· ſed culpa temeritatis accuſat· ¶ Item gregorius·

Q Quid pſit in eccīa ſepeliri· Vm grauia pcta dimiſſa ſunt et nō deprimūt tūc pdeſt mortuis ſi in eccīa ſepeliantur· qꝛ eoꝝ pxi quotieſ ad eadez ſac̄ loca veniūt ſuorūꝗ ſepulturā reſpiciūt recordātur ⁊ p eiſ dño p̄ces fundūt· Nā quos pcta grauia deprimūt ad maiorē cumulū dānacōis potius ꝙ ad abſolucōnez eorū corpa in eccījs ponūtur· ¶ Item ex ꝯcił· mogūcienſi· Qui ſepeliantur in eccleſia·

N Vllus mortuus infra eccīas ſepeliat̄ niſi epi ꝗ abbates ꝗ digni p̄ſbr̄i vel fideles laici· ¶ Quid vero mortuis pſit iuxta eccīaꝫ ſepeliri quid ve ad eos pueiat

·l· ij· ſ· ſepulcrum· ·in exedris· exedre dñr quedā volte que exterius adherent parietibꝰ eccīe que ſūt extra·

P Recipiendū· e ¶ Sepelientur· ſi ſint modice pſone· ut· ꝫ· e· nullus· et ideo prohibetur fieri ſepultura in eccīa· quia locus ille ſpēalitẽ deo dedicatus eſt· cui mors vltra nō dñabitur·

Q Vibꝰ ſacris id ē ab oracōnibꝰ ꝗ in eis ſiunt· vel ab lr̄aꝫ intelliges qꝛ locus non ſanctificat hominem ut· xl· di· nō loca·

Q Vm grauia ſepeliantur· ecce rō vna quare homines potiꝰ ſint ſepeliēdi apꝰ eccleſias ꝙ alibi· Scd̄a rō ē qꝛ ſpecialiter ꝯmendantur p̄ocinijs ſanctoꝝ illoꝝ· i quorum honore dedicata ē eccīa illa ut ꝫ· e· nō eſtimemꝰ· in ſi· Tercia ratio eſt· qꝛ minus ibi vexantur a ſpiritibus imm̄ūdis· vñ in cimiterijs d̄r eſſe requies defunctoꝝ· ut· xij· q· ij· aurum· lex tñ alia ꝯſideracōne p̄cepit ne corpa in ciuitate ſepelirentur ne ciuitas corrūpet̄ fetore· ut· C· d̄ religio· mortuoꝝ· ⁊ ē hic ar· ꝙ ibi potius ſepeliēdi ſūt homines ubi eſt maior concurſꝰ ꝓploꝝ ut i cathedralibus eccleſijs ut· ſ· e· vbi cūꝗ·

N Vllus· vel ſi deleſ· h̄ vocātur laici fideles a fidei v̄tute ita ut faciat miracula· alij intelligūt a fide baptiſmi· ⁊ ſm̄ h̄ capitulū intelligas· l· C· de ſacro ſact· ec· l· ij· vel dic ꝙ om̄is xp̄ianus pt ſepeliri in eccīa ſed nō gentilis ut· ꝫ· de ꝯ· di· i· eccīaꝫ· ij· ⁊· h̄ intelligas niſi aliꝗs in mortali deceſſerit et impenitens vel niſi eccīa interdicta ſit· vel niſi ſint torneamenta rij quibus ꝓpter terrorē interdicit̄ eccīaſtica ſepultura· extra de tornement· c· i· ⁊ extra de rapto· ſup eo·

NOn eſtime=
mus ſacrifi
cijs · aut ieiunio
parentū ut·ꝭ·e·c·
anime·

b ❡ Quia non de
cernimus· ar· qđ
rōne dubitacōis
melius eſt totū ꝛ
ſupfluū facere ꝙ
nil facē vl' eē ali
qđ obmittē ſic·lx
ij·di·qſcamꝰ·xx
iiij·q·iij·corripiā
tur·Itē rōe dubi
tacōnis fiūt que
alias eſſent illici=
ta·ut eꝫ de ſepul=
turis ſacris extra
de uſur·cū in ciui
tate·xi·q·iij·noli
te·et rōne dubita
cōnis poſſuꝫ ven
dicare icertā ptez
·ff·de rei vendi·
q̄ đ tota ꝛ nūmos
meos non poſſum
vendicare ·ſi ſint
mixti alijs ·ff· de
ſoluc·ſi alieni·

c ❡ Omnibus ꝭ·
·e·ꝓ obeuntibus
contra ſolutio·ec
cleſia pro omni=
bus viuis ſiue bo=
nis ſiue malis p̄t
orare gn̄ali ſiue
ſpā'i orone ꝓ iu/
deis ꝛ ꝓ paganiſ
ut ouertātur q: đ
nemine eſt deſpe
randū dū eſt in vi
ta iſta ut·ꝭ·de pe·
di·vij· nemo· ſed
ꝓ paganis vl' iu
deis mortuis non
eſt orandū nec ꝓ
cathecuminis·ſed
ꝓ baptizatis omi
bus orandū ē ge=
nerali orone ut hꝫ
di·xxiij·q·iiij·ſic·
ꝛ hoc ſiue ſint da
mnati ſiue non dū
tamen hꝫ nō oſtet
ſed ſpāli orone nō
eſt orandū ꝓ eis
mortuis quos cō
ſtat eſſe dānatos
ſic loquitur illud
·c·ꝓ obeūtibꝰ· ſꝫ
ꝓ illis qui nō ſūt
dānati oracōe ſpe
ciali et gn̄ali ora=
mꝰ licite niſi ſint
valde boni ·ut ꝭ·
·e·tpus

d ❡ Cū ille·ſ·ſpūſ
ſanctus·

e ❡ Vt reſurrec=
turo niſi eni qs ꝛ
ſurrecturos ſpera
ret ꝛc·eſt ergo hꝫ
ſignū ꝙ credamꝰ
futuram reſurrec
tionē ut·ꝭ·e·habet

f ❡ Econtra· con
tra id ꝙ dixit qđ
poſſumꝰ orare ꝓ
mortuis·Jo·

auguſtinus in libro de agēda cura
pro mortuis oſtendit dicens·

Quare mōtui iuxta eccīaꝫ ſepeliant·

NOn eſtimemꝰ ad mortuos ꝑ
quibꝰ curā gerimus puenire
niſi qđ ꝑ eis ſiue altāis ſiue orōnum
ſiue elimoſinaꝝ ſacrificijs ſolēniter
ſupplicamus·Quāuis enī non ꝑ qui
bus fiūt omnibus ꝓſint·ſꝫ hijs tm̄ ꝑ
quibꝰ dū viuūt cooperātur ut ꝓſint
ſꝫ q: nō diſcernimus qui ſint· opōꝫ
ea ꝑ regnatis oībus facē ut nullꝰ
eoꝝ p̄termittatur ad quos hec bn̄fi
cia poſſint et debeāt puenire· melius
enī ſuperunt iſta hijs quibus nec ob
ſunt nec ꝓſunt ꝙ eis deerūt quibꝰ ꝑ
ſunt·diligētius tamē facit quiſqꝫ ꝑ
necēijs ſuis·quo ꝑ illo fiat ſibi a ſuis
corpori autem hūano quicquid im=
penditur nō eſt p̄ſidiū ſalutis ſed hu
manitatis officiū ſm̄ eſſem quo ne=
mo unqꝫ carnem ſuam odio habuit·
vn̄ oportet ut ꝙdiu p̄t ꝑ carne ꝓxi=
mi curā gerat·cū ille inde receſſerit
qui gerebat Et ſi hec faciūt qui car
nis reſurrectōeꝫ nō credūt· quanto
magis debēt facē qui credūt·ut cor
pori ſꝫ tn̄ ut reſurrecturo ꝛ in eterni
tate māſuro impenſuꝫ eiuſmodi offi
ciū ſit etiam qdamodo euidens fidei
teſtioniū·Qđ vero quiſqꝫ apud me=
morias martirū ſepelit·hoc tm̄ vide=
tur michi ꝓdeſſe defuncto ut omen=
dans eū etiā martiruꝫ p̄ocinio affe
ctus ꝑ illo ſupplicacōnis augeatur·
❡ Ecōtra ieronimus Poſt mortē
oracōnes viuentiū mortuis damna

IN p̄ſenti ſeculo tis non ꝓſunt
ſcimus ſiue orōibꝰ ſiue oſilijs i
uicē poſſe nos adiuuari·cū aūt ante
tribunal xp̄i venerimus·nec iob nec
daniel nec noe rogare poſſe ꝑ quo
quā·ſꝫ vnūquēqꝫ portare onus ſuū·
❡ Verū hoc de impenitentibus acci
piendū eſt·de quibꝰ ꝓpħa dic·nō da
bit deo placacōneꝫ ſuā ꝛ p̄ciū redem
ptionis anime ſue·et ideo frat non
redimet eū ſꝫ laborabit in eternū et
viuet in finē·de alijs auteꝫ intelligi
nō p̄t ❡ Vnde gḡ·bonifa·arepo·

In p̄nīa defunctis orōnes ꝓſunt vi=
uentiū·

PRo obeūtibus quip=
pe oſuluiſſe ognoſceris ſi liceat
pro eis oblacōnes offerri· Sancta
ſic tenet eccīa·ut quiſqꝫ pro ſuis mō
tuis vere xp̄ianis offerat oblacōes
atqꝫ p̄ſbr eoꝝ faciat memoriā·et ꝙ
uis pctīs oēs ſubiacemus· cōgruit
ut ſacerdos ꝑ mōtuis catholicis me
moriam faciat ꝛ intercedat nō tn̄ ꝑ
impijs quamuis xp̄iani fuerint tale
quid agere licebit·❡ Idem·

q̄tuor modis ſoluūt aīe defunctoꝝ·

ANime defunctorum quatuor
modis ſoluuntur·aut oblacō
nibus ſacerdotum aut p̄cibus ſcōꝝ
ā caroꝝ elimoſinis ā ieiunio ogna=
toꝝ·Curatio vero funeris oditio ſe
pulture·pompa exequiaruꝫ·magis
ſunt viuoꝝ ſolacia ꝙ ſubſidia mor=
tuoꝝ·Si aliquid ꝓdeſt impio ſepul
tura p̄cioſa·oberit pio vilis aut nul=
la·non ideo tn̄ otemnenda et abici=
enda ſunt corpa defunctoꝝ maxieqꝫ
iuſtoꝝ·vbi illud etiā ſalubriter di=
ſcitur quāta poſſit eſſe remuneratio
ꝑ elemoſinis quas viuētibꝰ ꝛ ſenti
entibꝰ exhibemus·ſi neqꝫ hoc apud
deū perit qđ examinis hoim mēbris
officij diligētia pſoluit·❡ Item au
guſtinus in encheridiō· Ante dieꝫ
iudicij ſacrificijs et elemoſinis mor=
tui adiuuāt

TEmpus qđ inter
hoīs mortē et vltimā reſurre=
ctionē interpoſitum eſt aīas abditis
receptaculis otinet·ſicut queqꝫ digꝰ
eſt vel requie vel erūna ꝑ eo ꝙ ſorti
ta eſt in carne dū viuēt·Neqꝫ negā
dū eſt defunctoꝝ aīas pietate ſuoꝝ
viuentium releuari·cū ꝑ illis ſacrifi
cium mediatori offertur·vel elimoſi
ne fiunt in eccīa·ſꝫ hec eis ꝓſunt qui
cū viuerēt·hec ſibi ut poſtea poſſent
prodeſſe meruerūt· Eſt eteni quidā
viuendi modus nec tam bonꝰ ut nō
requirat iſta poſt mortem nec tam
malus ut ei iſta poſt mortē nō ꝓſint
Eſt vero talis in bono ut hec nō req
rat·et ē rurſus talis in malo ut nec
hijs valeat cū hec vita tranſierit ad
iuuari·quo circa oīe hic meritū cō
paratur quo poſſit poſt vitā releua=
ri quiſpiam vel gūari·et poſt pauca
Cū ſacrificia altaris ſiue quarūcum
qꝫ elimoſinarū pro baptizatis oibꝰ
offeruntur·pro valde bonis gratia
rū actōes ſunt·pro non valde malis
ꝓpiciacōnes ſunt·pro valde malis ꝛ
ſi nulla ſunt adiumēta mortuorū·tn̄
viuoꝝ oſolacōes ſunt·quibꝰ aūt ꝑ
ſunt·ā ad hoc ꝓſunt ut ſit plena re
miſſio·ā ēte ut tollerabilior fiat ipa
dānacō ❡ De obſuacōe aūt tcij ſe
ptim tricēſimi vel q̄dragēſimi diei
q̄ritur vn̄ exordiū ſumpſerit·❡ Am
broſius in li·de obitu theodoſij impe
ratoris dicit· Quare certi dies in
omemoracōne defunctoꝝ habētur·

QVia alij terciū diē alij triceſi=
mū alij ſeptimū alij q̄dragēſi=
muꝫ obſuare oſueuerūt pro officijs
mortuorū quid doceat lectō cōſide=
remus·defuncto inq̄t iacob p̄cepit
oſeph pueris ſuis ſepultoribus iſrl'

IN p̄ſenti nec
iob·id ē con
iugati·

b ❡ Daniel·id eſt
v̄gines vel otinē
tes·

i ❡ Noe· id ē rec
tores eccīaꝝ ꝛ hꝫ
intellige ſi deceſ=
ſerit i mortali ·ſic
xxv·di·qualis·

k ❡ Verū·ſed la=
borabit·id ē puni
tur eternaliter·

PRo obeūti=
bus·ꝑ im=
pijs·ſed nunquid
eccīa orabit ꝓ il=
lis quos oſtat de
ceſſiſſe i mortali·
vid: ꝙ ſic· q: eis
viuis oīcauit· gꝰ
et mortuis ut·xx=
iiij·q·ij·ſane·ar·
oꝫ·xxi·q·iij· cipa
nꝰ·Ren·ſi euidēs ē
aliquē deceſſiſſe i
mortali ut cū qs
ſuſpendit ſe vel p̄
cipitat aut alio=
modo ſe interficit
ꝓ illo nō eſt oran
dum·ut·xxiij· q·
·v·placuit·et·q·
·viij· quicūqꝫ cle
ricus·ſecꝰ ſi ē du
biū· vnde ſi aliqs
occiſus ē in ebrie
tate nō oratur ꝓ
illo ut eꝫ đ reliqs
audiumꝰ ꝛ·xxiij·
·q·v·placuit·

ANime·exami
mis·id ē ex
aīatis·id ē mortu
is·ꝛ ē hꝫ ar·ꝙ ma
gis mētur hō im=
pendendo aliquid
viuis ꝙ mortuis
vn̄ pꝫ ꝙ ſic ieiuni
um alicuius libe=
rat mortuū multo
po tius alterius ie
iunium ꝓdeſt vi
uo ·qđ oceđo ſi il
le eſt vicine oiun
ctus illi ·ut dixi·
·lxxxij·di·p̄ſbr·

Johannes·

TEmpus·ani
mas·nō ſume bo=
nas·nā tales cre=
do ſtatim ad celū
volare· iuxta illđ
gaudent in celis
aīe ſanctoꝝ·

o ❡ Abditis·id ē
locis nobis occul
ti s·ex hijs verbis
vid: ꝙ aug·dubi
tat quo aīe defun
ctoꝝ recedāt tn̄
infernus ē ſub ter
ra et celum ſup ut
·xxiij·q·iiij· hꝫ au
tem·

p ❡ Pro baptiza
tis·tm̄ ꝓſūt ora=
cōnes cuilibꝫ ſi ſi/
āt gn̄alit ꝓ oibꝰ

90 2a

fic ſi fierent ſpāli/
t̄ ꝓ quolibet· ut
ꝗ. de cō· di· v· non
mediocriter·

a ❡ Propiciatio=
nes· id eſt ut deus
ꝓpicius ſit eis·

b ❡ Pro valde· ħ
aug· diſtinguit q̄
tuor genera homi
num· valde bonos
et valde malos·
mediocrit̄ bonos
et mediocrit̄ ma=
los· pro ualde bo=
nis non ē orandū
· q: iniuriam facit
martiri qui orat
ꝓ martire· ut ext̄
de cele· miſ· cum
marth e· § ul· Itē
nec valde malis
ꝓſūt· ħ mediocri
t̄ bonis ꝓſut· ut
citi9 liberētur ab
igne purgatorio
mediocritē malis
ꝓſūt ad ħ ut mi
nus puniāt̄· nunꝙ
tñ liberabūtur· et
ſm ħ pꝫ ꝙ eē oīo
ne ſpēale oramus
ꝓ illis qui deceſſe
rūt in mortali dū
mō non ſint ſūme
mali· lꝫ ſit· ar· ꝯt̄
· s· e· ꝓ obeūtib9·
ħ pone ꝙ aliquis
det elimoſinā ꝓ
eo q̄ deceſſit i mō
tali qui eſt medi=
ocriter malus· eli
moſine vel oīōes
ꝓſunt talibus ad
minorē penā ut ħ
dicit· ḡ aliquātu=
luꝫ de pena ē ſub=
latū· ponamus ꝙ
centeſima ps pen
ne eſt ſublata per
vnā elimoſinā· ſi
ergo dantur cen=
tū elimoſine tota
pena erit remiſſa
ḡ iſte liberabitur
qđ ħ negatur· ad
ħ dico ꝙ ſi pa eli
moſina tollit cen
teſimā ptē· ſcđa e
lemoſinā eē tollit
tātā penā· ſed non
tantā in quantita
te ħ tanta in ꝓpoꝛ
cōe et ſic ſp rema
net aliquid de pe
na et ſic ſaluo illđ
qđ obijcitur de in
dulgētijs ꝙ ſi ꝓp̄
oblacōneꝫ vnius
denarij tollit quā
ta ps pccōꝝ mor
taliū p oblacōneꝫ
ſcđi denarij tollit
tm̄ in ꝓpoꝛcōe nō
tm̄ i quātitate et
ſic ſp aliqđ rema=
net lꝫ oīe argētū
Q effūderetur
Sia· lectio·
ſcꝫ geneſis·

ut ſepelirēt eū· et ſepelierūt ſepulto=
res iſrahel ⁊ ꝯpleti ſunt q̄dragita di
es· Sic eīm ꝯnumerabāt̄ dies ſepul
ture ei9 ⁊ luxit eū iſrahel· vij· dieb9·
Hec ergo ſequn̄da ſolēnitas eſt quaꝫ
p̄ſcribit lectō· Sic etiam in deutro
nomio ſcriptū eſt q: planxerūt filij
iſrahel moyſen· xxx· dieb9 ⁊ ꝯſūmati
ſunt dies luctus· Vtraqꝫ igit̄ obſer
uatio hꝫ auctoritatē q̄ nccariū pieta
tis impletur officiū· ❡ Lugē aūt et
triſtari tā ꝓ nr̄a ꝙ ꝓ aliorum morte
cip̄anus ꝓhibꝫ dicēs· Nec ꝓ nr̄a nec
ꝓ aliorū morte triſtari debemus··

Quam eſt p̄poſterum quāqꝫ per
uerſuꝫ· ut cū dei volūtatē fieri
poſtulamus qñ vocat nos et accerſit
nos de hoc mūdo· nō ſtati voluntatis
eius impio pareamus obnitimur et
reluctamī· et puicaciū more ſuorum
ad ꝯſpectū dñi cū triſticia et merore
pducimī· exeūtes iſtinc ncci tatis vin
culo non volūtatis obſequio et volu
mus ab eo p̄mijs celeſtibus honora=
ri ad quē venimus inuiti· Idē nobis
quoqꝫ ipis minimis ⁊ extremis quoti
ēs reuelatū ē ꝙ frequēter atqꝫ ma=
nifeſte de dei dignacōe p̄ceptū ē· ut
ꝯteſtarer aſſidue· ut publice p̄dica=
rem frēs non eſſe lugēdos accerſio
ne dñica de ſeculo liberatos· cū ſcia=
mus non amitti ſꝫ p̄mitti recedētes
p̄cedere ut ꝓficiſcētes ut nauigātes
ſolēt· ❡ Itē iohes criſoſtomus in=
ep̄la ad hebreos· Et puſillanimitate

Vbicūqꝫ mortuos lugē ꝯtingit
ſepeliamini dñi eſt terra ⁊ ple=
nitudo eius· ſi ſcꝫ qđ oꝑtet fieri ef=
ficiatur· Lugere aūt et deplorare ⁊
lamentari eos qui ab hac vita dece
dunt ex puſillanimitate contingit·
❡ Hoc aūt ex deſperacōe future re=
ſurrectōnis intelligitur· Vnde et a=
p̄lus non ſimpliciter ait· nolumus
vos ignorare de dormiētibus ut non
ꝯtriſtemini· ſꝫ addidit· ſicut ⁊ ceteri
qui ſpem nō hn̄t· pietatis nāqꝫ affe=
ctu ⁊ humanitatis intuitu mortuos
lugē non ꝓhibemur· ſicut nonnullus
ſcōꝝ aliorū exequijs pias lacrimas
impēdiſſe legimus· ❡ Hinc etiā a=
naſtaſius pp̄· Qui ſpem future re=
ſurrectōnis habēt de mortuis triſta

Habent forſitan ri non debent·
illi iuſtā longi doloris excuſa=
tionē qui vitā alterā neſciūt· qui de
hoc ſeculo ad melius eſſe trāſitū non
ꝯfidūt· Nos autē qui hoc credimus
et docemus triſtari nimiuꝫ de obeun
tibus nō debemus· ne qđ apud alios
pietatis tenet ſpeciē hoc magis no=
bis culpa ſit· nā diffidentie quodā=

modo gen9 eſt ꝯtra hoc qđ quiſqꝫ p̄
dicat quere iuſticiam amans· dicen
te ap̄lo· nolumus aūt vos ignorare
frēs de dormiētib9 ut nō ꝯtriſtemini
ſic ceteri q̄ ſpem nō hn̄t· ❡ Item ex

Concilio toletano quarto·
Qui diuina vocacōne ab hac vi
ta recedunt· cū pſalmis tm̄modo et
pſallētiū vocib9 debēt ad ſepulcrum
deferri· Sufficiat autē ꝙ i ſpe reſur=
rectōnis xp̄ianoꝝ corpibus famula
tus ꝯmoꝝ impenditur canticorū· ꝓ
hibet nos ap̄lus ſcūs lugere defun=
ctos dicēs· de dormiētib9 autē nolu
mus vos ꝯtriſtari ſicut et ceteri qui
ſpem nō habēt· Et dñs non fleuit la=
zarū mortuū· ſꝫ ad huius vite eru=
mnas plorauit reſuſcitādū· Si autē
p̄t hoc ep̄us omib9 xp̄ianis ꝓhibere
nō moretur agē· religioſis aūt omī
no aliter fieri non debē cēſemus· ſic
enim xp̄ianoꝝ p omnem mundū hu=
mari oportet corpora defunctorum·
❡ De mortuis aūt q̄rit̄· vtrū ſciant
ea q̄ hic a viuis geruntur· Yſaias ex
pſona ppl̄i afflicti ait abrahā pater
nr̄ neſciuit Aug· quoqꝫ i libro đ agē
da cura ꝓ mortuis illud ideꝫ teſtat̄
dicēs· Mortui ex ſe neſciūt q̄ hic a

Fatendū eſt viuis geruntur·
neſcire quid mortuos quid ħ
agitur dū hic agit̄· poſtea vero au=
dire ab eis qui hinc ad eos morien=
do pgūt· nō quidē omīa ſꝫ q̄ ſinūtur
etiā iſti meminiſſe et q̄ illos quibus
hec indicat oportet audire pn̄t ⁊ ab
angelis qui reb9 q̄ hic agūtur p̄ſto
ſunt audire aliquid mortui· ꝙ vnū=
quēqꝫ illorum audire debere iudicat
cui cūcta ſubiecta ſunt· Multi quoqꝫ
ad viuos aliquos ex mortuis venire
credūt· ſicut ecōtrario paulū ex vi=
uis inparadiſuꝫ raptū eſſe ꝯuīa ſcri
ptura teſtat̄· ❡ De hijs aūt qui in
patibulis ſuſpendūtur q̄ritur· an iux
ta eccl̄ia ſint ſepeliēdi· ❡ De q̄b9 eti
ā in maguncieñ ꝯcilio ita ſtatutū ē·
Nō ē negāda ꝯmūio hijs qui in pati

Queſitū eſt bulis ſuſpēditur·
ab aliquib9 fratrib9 de hijs q̄
in patibulis ſuſpēduntur ꝓ ſuis ſce=
lerib9 p9 ꝯfeſſionē deo pactā· vtruꝫ
cadauera eoꝝ ad eccl̄ias deferenda
ſint et oblacōes pro eis offerende et
miſſe celebrāde an nō· Quib9 reſpō=
demus· ſi de omib9 pctīs ſuis puraꝫ
ꝯfeſſionē agentib9 ⁊ digne penitēti
bus ꝯmunio in fine ſm̄ p̄cepta cano
num dāda eſt· cur canones ꝯmunio
neꝫ ⁊ ſepulturā eis interdicūt q̄ pro
pctīs ſuis penā extremā pſoluūt et
ꝯfitētur vel ꝯfitē͂ deſiderāt· Scriptū

Quam prepo
ſterū· poſtu
lam9· cū dicimus
fiat volūtas tua·
⁊c̄· et ē ar· ꝙ ope
cōplere debemus
qđ vo ce ꝓ teſta
mur· di· xxiij· pſal
miſtaꝫ

e ❡ Inuiti· ſic· xx
iij· q· v· ad fidē· et
ſic eſt ar· ꝙ nō de=
bemus ꝯſequi cō
modū ex eo ꝙ in
uiti facimus· ut
· ff· ad trebell· ſi
patroni· §· ij· ſic·
· xvij· q· iiij· ſunt q̄

Vopes·
Bicūqꝫ· libe
ra fortuna mors ē
capit omīa tellus
Que genuit· celo
tegitur qui nō hꝫ
vrnam· ar· cōtra·
Mollius oſſa cu=
bant· manibus tu
mulata ſuoꝝ·

H Abēt· neſci=
unt· id eſt nō
Q credūt· Io·
Qui ꝯuīa· reli
gioſ· illi mag̃ te
nētur abſtinere·

i ❡ De mortuis·
ſciāt· mali neſciūt
niſi q̄tenus eis ſcī=
re pmittitur· ſilr̄
nec boni qui ad=
huc ſunt in igne
purgatorio q: ad
huc non fruuntur
viſione dei· ut ꝗ· e
fatendū· ħ boni q̄
fruūtur viſiōe dei
ſciūt qđ agatur ħ
iuxta illđ· ḡḡ· qđ
ē qđ neſciāt q̄ vi=
dentē oīa vidēt· ⁊
alij dicūt ꝙ boni
dñr ſcire oīa id eſt
q̄ ſunt eis nccīa·

k ❡ Neſciuit· quia
nondū erat hoſtia
oblata p quā fuit
apta ianua padi=
ſi· Johannes·

F Atendū· eſt
credunt· et
male q: ſunt fan=
taſmata ut· xxvij·
Q · q· v· ep̄i·
Queſitū· eſt i
patibulis licite ḡ
ſepeliūtur ſuſpen
ſi et ꝯcremati· dū
tñ ħ fiat de auto=
ritate p̄ncipis· ut
· ff· de cadaueribꝰ
· l· ij· ⁊ nō eſt ꝯtra
· xxiij· q· v· placu=
it· Queri ꝯſueuit
quare liberetur il
le q̄ fugit ad ec=
cleſiam ⁊ nō ille q̄
recipit corp9 xp̄i
cū corpus xp̄i ſit
maius omībꝰ· ut
de cō· di· ij· michil
R· n· q: corp9 xp̄i

ē cibꝰ aīe ⁊ nō corpus· gͣ aīam liberat ⁊ nō corpus· vel dic ꝙ ꝓuilegiū eccīe ē ⁊ nō debꝫ ēbi ad ɔsequētiā ut· ꝫ·xvij·q·iiij·sic·nec aliqđ ꝓuilegium ēhendū ē ad ɔsequētiā ut·vij·q·i·petisti·et·xvi·q·i·hinc· Q̄ō·i·

Quod aūt sua·oēs clerici qui hn̄t ꝓpriū vel habere pn̄t·pn̄t repetere sua·si nō habent propriū non pn̄t ſꝫ bona eccīe sue repetē pn̄t· si sūt ꝓlati·vel si ꝓlati nō sūt de mandato ſupioris poſſunt ea repetē ut ·xvi·q·i·monachi·ij· Item omnes clerici pn̄t agere ꝓ miſerabilibꝰ pſonis de mandato ſupioris ut·lxxxvi·di·puenit·

b Perfectꝰ·id ē ſine pc̄o mōtali et ſine veniali· nā curam ꝓrioꝝ non poſſumus habere ſine pc̄o ut ·xxv·di·qualis·

Poſſideri·ſicͤ ē·iij·q·i·§·pꝫ·vñ hēticus nō p̄t petē reſtitucōeꝫ aliquoꝝ·qꝛ nl ꝓprij p̄t poſſidere· ut·s·di·viij·quo iure et·xxiij·q·vij·c·i·⁊·ij·nec laicꝰ p̄t r̄petē dcias qꝛ eas nō p̄t poſſidere ut ex̄ đ p̄ſcrip· cām ad h̄ eīn ut quis poſſit aliquid repetē reqritur ut fuerit in poſſeſſione iuris vel facti ut ex̄ de reſti· ſpo·ex pte· vnde nō ſufficit ꝓbare ſpoliū niſi ⁊ ꝓbet ꝙ poſſederit· ut ex̄ de off·del·ɔſultacōibꝫ·vñ ptꝫ ꝙ qlibꝫ ſpoliatꝰ hꝫ reſtōis bn̄ficiū ex̄ de ap· ſignificarunt ⁊ ex̄ đ reſti·ſpo· olim·iij· inuenio tn̄ ꝙ quis p̄t petere reſtitucōeꝫ q̄ de iure poſſidere nō p̄t·naꝫ petitur reſtitucō ɔſāgui nec cū qua đ iure non p̄t quis ɔmiſceri ut ex̄ de reſt·ſpo·lr̄as·Itē h̄ius petit reſtitucōne rerū dn̄i abſentis quas de iure nō p̄t poſſidere ·ut·C· ſi per vim vel alio mō·l·i· ſimiliter uxoꝛ p̄t repetere res a viro ſibi datas ſi ſpoliata eſt quaꝝ rerū dn̄iū nō p̄t habē·ff·de vi·et·vi·ar·l·i·§·deiicitur· Itē h̄ns plura ſtipendia petit reſti

eſt enim· Nō iudicat deus bis in idipm· ¶ Item ex concilio triburiēſi·

Fures ⁊ latrones ſi i ¶ De eođ furādo occidātur viſum ē ꝙ ꝓ eis nō ē orādū·ſi ɔp̄hēſi aut vulnerati p̄ſbitero ꝗ diacono confeſſi fuerit confeſſionem eis non negamus·

¶ Item ex concilio arelianenſi·

Si fur ꝗ latro· ¶ De eodem· captus fuerit abſqꝫ occaſione p̄t ɔp̄hendi·⁊ tn̄ ſi interficitur qꝛ ad imaginē dei creati et baptiſati ſunt noīe eius interfectores eoꝝ quadragīnta diebꝰ penitētie ſubiaceāt·intrēt in eccīaꝫ veſte induti·ab eſcis ⁊ potibꝰ interdicti ſunt·a thoro ⁊ gladio et equitatu abſtineāt· In tercia et quīta feria·⁊ ſabbato aliquo genere legumīnū ⁊ olerum et pomis et paruis piſciculis cū mediocri ceruiſia viciſſim vtantur et tēperate· Si aūt a veridicis ɔprobantur teſtibus ꝙ ſine odij meditacōne ſe ſuaqꝫ liberando diaboli mēbra interfecerint· ⁊ pariter peniteāt·penitētiā ꝓ homicidio eis nō iniūgimus·niſi ipi voluerint aliquid humanitatis facere·at ſi p̄ſb̄r eſt non deponatur cunctis tn̄ diebus vite ſue penitentiā agat·

Incipit cauſa decimaquarta·

Canonici cuiuſdaꝫ eccleſie qōnem mouēt de p̄dijs teſtes ex fribus ſuis producunt·negociatoribus pecuniam crediderūt ut ex eoꝝ mercibꝰ emolumēta acciperēt ¶ Hic primū querit an liceat eis ſua repetē· ¶ Secūdo·an illi teſtes ſint audiēdi· ¶ Tercio an illđ ſit vſuras exigē· ¶ Quarto·an liceat clericis vel laicis a quolibet vſuras expetē· ¶ Quīnto·an elimoſine de vſuris fieri poſſint ¶ Sexto·an vſurarij penitētiā agē valeāt

tutionem alicuius·cū tn̄ de iure non poſſit illud poſſidere cum alijs· ut ex̄ de p̄ben·referente· Io·ego credo ſaluo melioꝛi ɔſilio ꝙ laicus ſpoliatus decimis p̄t petere reſtitucōnē cū raptoꝛ reſtituatur ut ex̄ đ reſti·ſpoli·in literis cū laici quotidie poſſideant decimas ex tolerantia prelatoꝛum· ſecus in heretico cum ſit excōmūicatus ut ex̄ de hēti·excōmunicamꝰ·⁊ dec·illa·cauſam· dicit detinere et nō poſſidere·b·

niſi qđ male accepēt reſtituāt Q I

Quod autē ſua repetere non pn̄t facile videtur probari· Ait enim dn̄s in euangelio Si vis perfectus eſſe vade et vende omnia que habes et da pauperibus qꝛ ergo iſti iter pfectōis arripiūt non licet eis ſua hr̄e multo ergo minus licet eis repetē· qꝛ nō debet repeti qđ poſſidēi nō licet· Itē ſi quis voluerit tunicā tuā tollere ⁊ in iudicio tecū ɔtēdē dimitte ei·⁊ paliū·Item apl̄s in ep̄l'a ad corinth·ſecularia igitur iudicia ſi habueritis oīno peccatū eſt in vobis· Itē gg̃·exponens oīa michi licent ſꝫ ego ſub nullius redigoꝛ ptāte inquit·cū mens cōcepta deſideria ſequitur·hui re rebꝰ cōuincit quaꝝ amore ſupatur· ¶ Itē ex cōcilio carth·iiij· Pro rebꝰ trāſitorijs ep̄s ꝓuocatus nō litiget·

Epiſcopus nec ꝓuocatus pro rebus trāſitorijs litiget Quia ergo generaliter pfectis prohibetur in iudicio ɔtēdere· patet ꝙ iſtis nō licet ſtare coram iudice· ¶ Hijs ita r̄ndetur· Prohibetur pfectis in iudicio ſtare captādo lucrū· ſed non euitādo damnum· Vel aliter·aliud eſt ſponte ſua poſſidere·aliud ē ɔmuniū ꝓcuratorē eſſe·canonici nō poſſident ſua·qꝛ res deo oblate nō ſunt alicuius·utūtur eīn rebꝰ eccīe nō ut ſuis ſꝫ tanꝗ ad diſpēſandum ſibi creditis·Vnde ꝓſper in libro de vita cōtemplatiua· Sacerdos cui diſpenſacōnis cura ɔmiſſa eſt·⁊c̄·require ī cā eius a quo ꝓ ingreſſu mōſterij pecunia exigebat· Sicut ergo iſti non ſua poſſidet·ita nec ſua repetunt ſed res eccīe quaꝝ ꝓcuracōnem gerūt Sic̄ ꝙ in iudicio ꝓhibētur ɔtendē ſic intelligendū eſt· videlicet ut non ſibi ſtent coram iudice ſꝫ alijs· alijs aūt corā iudice aſtitiſſe et ꝓ eis iudicem interpellaſſe·nonnullos ſcōrum legimus· hij aūt non ſibi ſtāt· ſꝫ pauperibꝰ quoꝝ nc̄citatibꝰ ꝓfutura ē petūt·et ita nō ꝓhibētur ſtare corā iudice· ¶ Illud vero euāgelij· ſi q̄s abſtulerit tibi tunicā ⁊c̄·non eſt p̄cipiētis ſꝫ exhortantis· ¶ Vnde aug̃·ait· Peccat q̄ vltra debituꝫ exigit non qui ſibi debitum poſcit·

Quod debetur et ſi benigne remittitur non tn̄ iniq̄ue repetitē

b ¶ Habueritis· īiurioſe ita ut ſcādalizemini ꝑ hoc·

c ¶ Sub nullius· idē ſub rei tpalis ptāte nolo redigi intm̄ ut aliquem offendā iuxta illđ et michi res non me rebus ſummittere conoꝛ·

Epiſcopꝰ ꝓuocatus· id eſt ad iudiciū vocatus· debet eīn ꝑ aliū litigaē ut no· ·v·q·iij·c·ul·et ſi mala eſt cauſa eccleſie nō debꝫ eaꝫ fouere·ſic nec tutoꝛ pupilli·ut·ff· de admi·tu·l·quotiens·§·ſic auteꝫ·

g ¶ Hijs ita·req re·s·i·q·ij·ſacdos

b ¶ Scōꝝ·s·xij· ·q·ij·expedit·

Quod debet· ex aliqͦ maleficio·vel itellige de quolibet debito·

k ¶ Vltrā·vidꝛ gͦ ꝙ nō poſſit licite peti pena dupli ci vel quadruplici a fure ut no·xij ·q·ij·in antiquis· qđ ɔcedit· h·ſed nō eſt ita· qꝛ hoc habetur ex canone qđ peti poſſit· ·xij·q·ij·in legibꝰ

l ¶ Talionis·ɔē delinquentē ſcꝫ ut tanta ſatiſfactio· petatur ab eo q̄nta iniuria p̄ceſſit ut·xxiij·q·iij· ſex differētie· vel loq̄tur de pena talionis infligenda actoꝛi qui iniuſte litigat qꝛ calūnioſe agens punitur in ſumptibus lit·ut· ex̄ de penis· calumniam·

m ¶ Nullū·ſ·quo ipe teneatur alijs vel aliter id ē nulli vult ſoluere penā ꝓ pc̄o debitā

n ¶ Debitum·id ē penam debitam ex pc̄o·

o ¶ Sic·h eſt·§·

p ¶ Cetera·id eſt